Ժ. ՏԱՐԻ 2889 | ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 12 ՀՈԻՆ 4386 | 21 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1893 | 23 ՐԷՊԻՒԼ ԷՒՎԷԼ 1311 | ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան	150
[illegible]	75
[illegible]	40
Օտար երկիրներ [illegible]	56
[illegible]	28
Ընծայ... [illegible] Օսմ. Ոսկի	2
Ծանուցմանց [illegible]	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՍԵՊՏ. 21/3 ՀՈԿՏ. 1893

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՑԱՐՆ Ի ՔՈՊԷՆՀԱԿ. — Ամէն աշնան յորում Ցարն ի Քոբէնհակ կ'երթայ իր աներոջ եւ զոքանչին քով (Դանիոյ Քրիստիան թագաւորն ու Լուիզ Թագուհին), լրագիրք կը հրատարակեն զանազան նկարագրութիւններ Ն. Կ. Վեհափառութեան հոն վարած կեանքին վրայ։ Եւ այս նկարագրութիւնք միշտ իրարու կը նմանին, զի Ցարն ալ ամէն այցելութեան նոյն կեանքը կը վարէ հոն։ Այն է բոլորովին ընտանեկան եւ պարզ կեանք մը, զերծ պաշտօնական ձեւակերպութիւններէ եւ քաղաքական ամենօրեայ զբաղումներէ։ Աղեքսանդր Գ. կը սիրէ դանիական զուարթ, հանդարտ եւ բարեբաստիկ երկիրն, եւ մանաւանդ 600 բնակչով Ֆրէտէնսպորկի այն խաղաղ գիւղն, ուր է զինք հիւրընկալող արքայական դղեակը, պարզ շէնք մը։ Իր զաւակներ ու փեսայներ շատ կը սիրեն եւ կը յարգեն Լուիզ Թագուհին։ Կ'ըսուի թէ եւրոպեան ամէն խնդիրներու խելք կը հասցնէ եօթանասուն երկու տարեկան այս ծեր տիկին, որոյ քիչ մ'ալ ականջները ծանրացած են թէեւ, բայց իմացականութիւնը միշտ պայծառ մնացած է։ Ընթրիքէն յետոյ, շատ անգամ կը պատահի որ Ցարն եւ իր զոքանչ մինակ կը մնան. կայսրը կ'ախորժի մտիկ ընելով Լուիզ Թագուհւոյն իմաստուն խորհրդածութեանց եւ դիտողութեանց, որք երբեմն հանրային խնդիրներու լուծման վրայ ազդեցութիւն կ'ունենան յօգուտ հաշտութեան։ Շատ հմուտ եւ ուշիմ կին մ'է Լուիզ Թագուհին։ Թէեւ առանձնացեալ կ'ապրի, զի իր հիւանդութիւն եւ տկարութիւն իրեն թոյլ չեն տար ընկերութեան մէջ մտնել յաճախ, բայց ամէն բանի տեղեակ է։ Փոքրահասակ, բայց վայելչագեղ, երբեմն շատ գեղեցիկ, հիմակ ալ յոյժ ականածելի է։ Արքայական ժառանգութեան իրաւունքն ի՛րն ըլլալով, ինք բերած է արքայական թագն իր ամուսնոյն, Կլիւքսպուրկի Քրիստիան իշխանին, որ կորովի սպայ, գաղափարի եւ կամեցողութեան տէր մարդ է թէեւ, բայց դանիական Արքունիքին հոգին է Լուիզ Թագուհին, մայր այնքան թագաւորներու եւ իշխանուհիներու։ Հա՛րկ է յիշել թէ իր Տակմար դուստրն է Ռուսիոյ կայսրուհին, Եօրկիոս որդին է Յունաստանի թագաւորն, եւ իր Աղեքսանդրա դուստրն է Կալլէսի իշխանուհին, ապագայ թագուհին Անգլիոյ, եւ իր մէկ դուստրն ալ Հանովէրի Թագուհի կ'ըլլար, եթէ այսօր կանգուն գտնուէր Հանովէրի թագաւորութիւնն, որ Պրուսիոյ հետ միացուած է։ Այն փոքրիկ դղեկին մէջ որ Ցարին աշնանային ամենասիրելի բնակավայրն է, Տակմար իշխանուհին եւ Աղեքսանդրա իշխանուհին փոքրիկ սենեկի մը մէջ մեծցած են միասին, ուր օրուան մէկ մասը կ'անցունէին լեզուներ սորվելու եւ մնացեալ մասին մէջ իրենց շրջազգեստները կը կարկտէին։ Ցարը շատ կը սիրէ իր կնոջ եղբայրը, Դանիոյ գահաժառանգ Վալտեմար իշխանն, որուն հետ որսի կ'ելնէ։ Ուրիշ ժամանակներ կը քաշուի փոքրիկ սենեակ մը, ուր կ'աշխատի համեստ գրասեղանի մը առջեւ, զոր կը գործածէ քսան եւ չորս տարիներէ ի վեր, իր գահաժառանգութեան օրերէն ի վեր։ Ուշ կը պառկի, եւ գիշերուան խորութեան մէջ կը հսկեն միայն պահակներն եւ հեռագրական պաշտօնեաներն, որք կայսեր հրամանները կը հեռագրեն ամէն կողմ։ Ի Ֆրէտէնսպորկ կան շատ մը փոքրիկ իշխաններ հինգէն տասն երկու տարեկան։ Ցարն անոնց ամենէն սիրական բարեկամն է, որ կը սիրէ անոնց զուարճութեանց մասնակցիլ ամենայն անմեղութեամբ։ Երբ դղեկին ծառուղիք ամայի են, Աղեքսանդր Գ. հոն կը զուարճացնէ իր փոքրիկ ազգականներ ու խնամիներ։ Երբեմն զանոնք կը տանի Ֆրէտէնսպորկի համեստ խանութներն, ուր գեղջուկ արքայք չորս—հինգ ղուրուշի խաղալիկ կամ շոքոլա կը գնեն։ Այս խանութներ որք դղեկին փոքրիկ իշխաններն ու իշխանուհիներն ուրախացնելու միջոց կ'ընծայեն Աղեքսանդր Գ.ի, հիմակ իրենց իբրեւ նշանակ դրած են «Հայթայթիչ Վեհ. կայսեր Ռուսիոյ» փայլուն տախտակը։

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍԵՐ եւ Պիզմարք իշխանի միջեւ փոխանակուած հեռագիրք զորս երէկ հրատարակեցինք՝ եւրոպեան մամլոյն մէջ ընդհանուր ուշադրութեան առարկայ են այս պահուս։ Ոմանք այս բանը նշան մը համարեցին թէ կայսեր եւ իր նախկին վարչապետին միջեւ փափքուած հաշտութիւնը պիտի վերահաստատի, եւ եթէ Պիզմարք նորէն յիշխանութիւն ալ չանցնի, գոնէ մերթ ընդ մերթ պիտի կոչուի իր կարծիքը տալու, այն մեծ փորձառութեամբ զոր ստացած է իր երկարժամանակեայ պաշտօնավարութեան ընթացքին մէջ։ Այս պատահականութիւնը շատ մը գերման թերթեր փութացին ուրախութեամբ ողջունել, այն ապահովութեամբ թէ այսպիսի համաձայնութիւն մը օտարաց առջեւ աւելի մեծ ազդեցութիւն պիտի տայ գերման քաղաքականութեան։ Բայց ապա կէս-պաշտօնական թերթեր հրատարակեցին թէ կայսրը գոհ ըլլալով Պիզմարք իշխանի նախկին ծառայութիւններէն, անոր անձնական վիճակին բնական էր որ հետաքրքրուէր, բայց ասկէ չի հետեւիր թէ գաղափարաց նմանութիւն կայ երիտասարդ եւ գործօն կայսեր եւ ծերունի քաղաքագէտին միջեւ, որ քանի տարիէ հետէ դադրած է գործօն մասնակցութենէ հանրային խնդիրներու։ Քանի որ Պիզմարք, իրմէ ներշնչեալ թերթերու մէջ, չէ դադրած քննադատելէ իր յաջորդաց արարքն, որք արդէն վաւերացեալ են, այնպիսի հաշտութիւն կամ համաձայնութիւն մը անկարելի է։ Միւս կողմէ, Պիզմարքեան թերթեր ալ գրեցին թէ նախկին վարչապետը չի կրնար խորհուրդներ տալ օրուան քաղաքական վարիչներուն, զի սանկ խորհրդատուի դերն իրեն չի սազեր բաւական իշխանութիւն՝ սխալներ գործելու, եւ ինք չընդունիր որ իր անուամբ սխալներ գործուին։ Երկուստեք տրուած այս բացատրութիւններէ հասկցուեցաւ որ կայսեր կողմէ առ Պիզմարք իշխան ուղղեալ հեռագիրը լոկ բարեսրտութեան եւ ազնուութեան գործ մ'է, որ քաղաքական հետեւանք մ'ունենալու սահմանուած չէ ամենեւին։ Պիզմարք արդէն այնքան ծերացած եւ տկարացած է որ վերստին գործօն դեր մը ստանձնելը ֆիզիքական անկարելութիւն դարձած է։

ՃԱՊՈՆՑԻ ԿԱՆԱՅՔ. — Ամերիկեան հանդէս մը, Godey's Magazine, Օր. Հելէն Կրեկորի Ֆլէշըրի ստորագրութեամբ յօդուած մը հրատարակած է, որոյ նիւթն են Ճապոնուհիք։ Շատ չեն եր որ Ամերիկուհիք յիշատակագիր մը ղրկած էին Ճապոնուհիներուն, խնդրելով որ չընդունին եւրոպեան զգեստի ձեւերն ու տարազներն, այլ պահեն իրենց բնիկ հագուստն, որ այնքան գեղեցիկ եւ ճաշակաւոր է։ Ասիկա պարզ եւ անմեղ առաջարկ մը կը թուէր. բայց ամերիկացի յօդուածագիր օրիորդը կը բացատրէ թէ անանկ չէ։ Ճապոնցի կնոջ եւրոպեան տարազ ընդունիլը լոկ նորաձեւութեան խնդիր չէ, այլ մեծ սկզբունքի մը թելադրութեամբ է։ Ագով Ճապոնցի կինն իր ամուսնոյն լսելեան խնդիր կը մատուցանէ որ իր հետ այնպէս վարուի ինչպէս ինք կը տեսնէ որ Եւրոպացիք եւ Ամերիկացիք կը վարուին իրենց կանանց հետ։ Ուշագրաւ իրողութիւն մ'է որ Ճապոնցին խտիր կը դնէ բնիկ ձեւով հագուած Ճապոնուհւոյն եւ եւրոպեան տարազով հագուած Ճապոնուհւոյն միջեւ։ Եթէ Ճապոնուհին բնիկ ձեւով հագուած է, երիկն առաջ կը մտնէ ո՛ւ ետ կը դառնէ, եւ կինն անոր կը հետեւի խոնարհաբար։ Իսկ եթէ Ճապոնուհին եւրոպեան ձեւով հագուած է, այրը կը թոյլատրէ որ կինն իրմէ առաջ մտնէ, եւ ինք կը հետեւի անոր։ Զարմանալի չէ ուրեմն որ Ճապոնուհիք սմանք սիրով կը թողուն իրենց սիրուն զգեստն, եւ կ'ընդունին եւրոպեան շրջազգեստն, որ այնքան մեծ կարեւորութիւն ունի իրենց ամուսիններուն աչաց առջեւ։ Ամերիկացի յօդուածագիր օրիորդը մեզ կը տեղեկացնէ նաեւ որ Ճապոնուհին փայլուն ձիրքերով օժտեալ արարած մ'է. Ճոն Ստիւարտ Միլ կանանց ստորնութեան եւ հպատակութեան վրայ գրուածի մը մէջ, պատասխանելով այն հեղինակաց դիտողութեան թէ կանայք բան մը չեն ըրած գրականութեան մասին, կ'ըսէր թէ չի տարակուսիր որ եթէ ըլլար այնպիսի երկիր ուր այրերը գրուած իւրացուցած չըլլային գրական ասպարէզը, կանայք կարող էին այն երկրին ազգային գրականութիւնն հիմնել, եւ կը ցաւէր որ իր կարծիքն ապացուցանելու միջոցները պատրաստ չունէր ի ձեռին։ Բայց Ճոն Ստիւարտ Միլի հայեցքը Ճապոնցի կանայք ապացուցած են տարօրինակ հանգամանաց մէջ։ Քրիստոսի Դ. դարուն, Ճապոնցիք իրենց քաղաքակրթութիւնն եւ այբուբենը փոխ առին Չինացիներէն։ Ամէն Ճապոնցի գրագէտք գրեցին չինարէն գրաբար, եւ հմտացան չինական գրականութեան, որպէս երբեմն Անգլիոյ մէջ ամէն յառաջնոտ գրիչներ նորմանեան ֆրանսերէն կը գրէին։ Ճապոնցիք իրենց կիներն արժանի չէին համարեր գրական (չինական) կրթութեան, ուստի եւ միայն հասարակ ճապոներէն կը սորվեցնէին անոնց։ Հետեւանքն այն եղաւ որ Դ. դարէն ի վեր գտնուած են ճապոնցի կանայք որք լոկ ճապոներէն լեզուաւ գրական երկեր թողած են, մինչ այրերն, արհամարհելով բնիկ աշխարհաբարը, կը գրէին չինարէն։ Գաղափարները փոխուելով, հիմա հասկցուած է թէ նախնեաց ամենէն պատուական գրականութիւնը վաղեմի Ճապոնցի հեղինակուհիներուն թողած քերթուածներն եւ վիպասանութիւններն են։ Բնատոհմիկ կեանքէն առնուած եւ Ճապոնական գրականութեան գեղեցկագոյն արտադրութիւնն համարուած վէպն, որ այսօր իբր դասական գործ կը յարգուի, Կէնճի Մոնոկաթարի, գրուած է արքունեաց տիկնոջ մը ձեռամբ, Մուրասաքի Շիքիպու անուն։

ՄԵԾ ՀՐԴԵՀ. — Լեհաստանի ռուսական բաժնին մէջ Պրզեգնիյա քաղաքն ամբողջովին հրոյ ճարակ եղաւ անցեալ շաբթու։ Մի քանի անձինք եւս այրեցան։ Առ նուազն 500 ընտանիք բոլորովին անպատսպար մնացին։

ԱՓՐԻԿԵԱՆ ԳՈՐԾԵՐ. — Պելժիոյ Հակաստրկավարական Ընկերութիւնը լուր առաւ Զանզիպարէն թէ այս գործ ծանր վնասի ենթարկուած է, իր չորս փոքրիկ շոգենաւերուն Թանկանիքա լճին մէջ ընկղմելուն պատճառաւ։ Ընկերութիւնը բաւական ժամանակի կը կարօտի որպէս զի անոնց տեղ նոր շոգենաւեր ղրկէ Ափրիկէի այդ կեդրոնական ծովուն վրայ բանեցնելու եւ Ընկերութեան գործերն յառաջ վարելու, որ անկարելի է առանց այս շոգենաւային հաղորդակցութեան։

ՖՐԱՆՍԱ. — Անցեալ կիրակի առաջին քարը դրուեցաւ Ժանն տ'Արքի արձանին ի Վօքուլէօռ, ուր սկսած էր իր հրաշալի գործունէութիւն Ֆրանսացի հայրենասէր օրիորդը։ Կրթական նախարար Պ. Բօէնքառէ եւ Վէրտէօնի եպիսկոպոս Տէր Բամի գլխաւոր ատենաբանները եղան այս առթիւ։ Նախարարն ըսաւ թէ Ժանն տ'Արք ճշմարիտ հեղինակն է ֆրանսական հայրենասիրութեան, որ իր վերջնական ձեւն ընդունած է 1789ի գործողութիւններէն ետքը։ Եպիսկոպոսն հաւաստեց նախարարին թէ ինք անկեղծապէս յարած է Հանրապետութեան, եւ ուրիշ բանի չի բաղձար բայց եթէ խաղաղ կեանք մը վարել Հանրապետութեան հովանւոյն ներքեւ։ Իբրեւ եպիսկոպոս սահմանակից գաւառի մը, ամէն օր կը լսէ [illegible], որ օր մը կրնայ նշանակել պատերազմի հրատարակութիւն։ Եթէ ներկայ հանդիսականաց մէջ կան որք քրիստոնեայ չեն, ինք շատ կը ցաւի, բայց ամենուն ալ խղճի ազատութիւնը կը յարգէ։ Իբրեւ Ֆրանսացի մեր ամէնքս, ինչ գաղափարէ ալ ըլլանք, կը մեծարենք զԺանն տ'Արք, որ երբեք չէր յուսահատած Ֆրանսայի ապագային համար, նոյն իսկ երբ ինք չարաչար կը խոշտանգուէր եւ ի վերջոյ կրակի կը մատնուէր ի Ռուան։ Ինք, իբրեւ եպիսկոպոս եւ խաղաղութեան մարդ, չի փափաքիր որ Ժանն տ'Արքի սուրը պատեանէն հանուի, բայց կ'աղօթէ Ֆրանսայի համար, եւ անոր փրկչուհւոյն՝ Օրլէանու Ներշնչեալ կուսին՝ պաշտպանութիւնը կը հայցէ իր հայրենիքին վրայ։

ԱՆԳԼԻՈՅ մարտանաւք ժամանակէ մ'ի վեր զերծ չեն փորձանքէ։ Վիքթորիայի ընկղմումէն ետքը զայն ընկղմող Քամբըրտաուն խրեցաւ, բայց քաշուեցաւ հանուեցաւ, եւ խրելու պահուն, քիչ էր մնացած որ իր այն ահարկու ցռուկը խոթէր Սէնթ Ճորճ շոգենաւուն անպաշտպան փորին մէջ։ Վանքուվէրէ (Խաղաղական Ովկիանոս) կը հեռագրուի թէ անգլ. Հէօուք շրջուն մարտանաւն այնքան վնասուած է փոթորիկէ մը որ ամենէն մօտ նաւարանը քաշուած է դարմանուելու համար, եւ Լէնտըր շրջուն մարտանաւն ալ Նակազաքիի ճապոնական նաւահանգիստն ապաստանիլ հարկադրուած է մեքենայից խանգարման պատճառաւ, որով չպիտի կրնայ մասնակցիլ չինական ծովու անգլ. նաւախմբին մարզանաց։— Իրաւ է սակայն որ աշխարհի հազար ու մէկ կողմն հազար ու մէկ նաւ շարունակ ունի Անգլիա։

ԴԱՍ ՄԸ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՆԵՐՈՒՆ

Պ. Չաունսի Տըփիւ Միացեալ Նահանգաց ամենէն ազդու խօսող քաղաքագէտներէն ու խորհրդարանական մարդոցմէն մին է։ Իր բռնած դիրքին կարեւորութիւնն յիշեցնելու համար կը բաւէ ըսել թէ Նախագահական վերջին ընտրութեանց առթիւ Հանրապետականաց ամենէն շնորհքով ընտրելիներէն մին նկատուած էր, եւ տակաւին կարելի է որ օր մը բազմի Սպիտակ Պալատան մէջ։ Այս անձ վերջերս Առեւտրական կրթարանի մը ամավերջի հանդիսին առթիւ խնայողութեան վրայ ճառ մը արտասանած է, ընծայաւարտներուն տալով կարգ մը խրատներ, զորս հետեւեալ կերպիւ թարգմանուած կը տեսնենք Աւետաբերի մէջ։

Խնայողութիւն մի՛շտ։ Ե՛րբ եւ խօսած եմ երիտասարդաց՝ խնայողութեան պարտականութեան վրայ, իմ լրագրի բարեկամներս յետոյ ըսած են, «Պ. Տըփիւ, դուք կը քարոզէք կծծութեան վարդապետութիւն։» Բայց, ես չեմ յարգեր այնպիսին որ բաւական զգուշ չէ խնայողութիւններ ընելու (քիչ ծախսել եւ ստակ աւելցունել) իր ընտանեաց համար ի պէտս իր ծերութեան։ Կ'ըսեք թէ դժուար է խնայութիւն ընել։ Այդ կախեալ է ձեր ծխած գլանիկներուն թիւէն։ Կախեալ է ձեր խմած գարեջուրին քանակութենէն։ Կախեալ է գինետան մէջ ձեր քանի՛ անգամ խաղ խաղալէն եւ ոգելից ըմպելի խմելէն։ Որ եւ իցէ ոք որ ուղիղ սովորութիւններ ունի, որ քաջառողջ է, որ կարող է գործել, կրնայ խնայութիւն ընել։ Հիանալի բան է ստակին աճումը։ Ինձ ունակութիւն բրած եմ՝ քառասունեօթն տարիներէ հետէ որ կը գտնուիմ Նիւ Եորքի Կեդրոնական Երկաթուղւոյ գործին մէջ, իբրեւ խորհրդական, ուղղայն բոլոր աշխատաւորներուն հետ առնչութիւն ունենալ։ Անոնք յաճախ կը պատմէին ինձ իրենց վիճակն ու պարագաները, եւ խրատ, առաջնորդութիւն կը խնդրէին ինէ։ Չեմ գիտեր, ինչո՞ւ համար ես կարող ըլլամ քան ուրիշ որ եւ իցէ անձ աւելի ազէկ խրատներ տալ։ Բայց սա ճշմարիտ է որ, եթէ գործադրէք բան մը, անոր վարձքը կ'ըլլայ։ Կը յիշեմ այժմ երկու մարդիկ, որոց պատահած եմ—պիտի չտամ Նիւ Եորք Կեդրոնականի մարդոց անունները, զի մի՛ դուցէ ճանչցուին. խրատ ուզելու համար այդ երկու մարդիկն եկան ինձ տասնէ քան տարի առաջ։ Նոքա միեւնոյն ամսականը կ'ընդունէին։ Գրեթէ նոյն աստիճանի դիրք ունէին, եւ նոյն պատեհութիւններն։ Երկուքին ալ ըսի, «Եկած է ժամանակն ուր պարտիք սկսիլ խնայութեան։ Դուք ունիք ընտանիք, կրնաք մեռնիլ ու եւ իցէ վայրկեան, եւ ձեր ընտանիք կրնան մնալ առանց մէկ սուլարի. աղէտ՝ որոյ մեծութիւնն ոչ մի լեզու կարող է նկարագրել, մանաւանդ եթէ ընտանեաց մայրն ըլլայ զեռահասակ եւ անօգ։ Դուք կը ծերանաք, եւ երբ ծերանաք, գործատէրը դուցէ այլ եւս չուզէ զձեզ, եւ արտաքսուիք իբրեւ անպէտ անձինք։» Ըսին, «Ի՞նչպէս կրնանք ստակ վար դնել.» Պատասխանեցի, «Կանոն ընելով—փոյթ չէ թէ ինչ մեծ զոհողութիւն ընելու պիտի ստիպուիք— կրճատել ձեր ծախքերը, այնպէս որ սաչափ ժամանակ ետքը բերէք ինձ հազար տոլար։» Անոնցմէ մին մտիկ ըրաւ խրատիս, եւ այսօր իր ստացուածին եկամուտը կը հաւասարի իր թոշակին, եւ կը բաւէ իր ապրուստին։ Իսկ միւսը, քանի՛ կը բարձրանար իր թոշակն, ա՛յնքան կ'աւելցունէր ծախքը. գնաց բնակեցաւ աւելի նորաձեւերու թաղ մը. աւելի յաճախ կ'երթար թատրոն, եւ յոյժ հետամուտ էր զուարճասէրներու ընկերութեանց, սկսաւ ճաշեր տալ, մանր հացկերոյթներ ընել շամփանեայով եւ ուրիշ թանկագին ըմպելիօք, կառքերով պտոյտի կ'ելլէր, եւլն։ Եւ այսօր մին հանգարտութեամբ կը նայի իր ծերութեան վրայ որ հասած է արդէն, վասն զի բաւական ստացուած ունի հանգստաւէտ կեանք վարել առանց հոգերու եւ առանց անձկութեան, վասնզի բաւական բան ունի թողլու իր սիրելեաց հանգիստ ապրուստին համար. մինչ միւսը կը գտնուի յուսահատութեան մէջ, վախնալով թէ դուցէ գործէն արտաքսուի իր ծերութեան եւ անկարութեան համար, եւ ըլլայ անգութ աշխարհին ողորմութեան կարօտ։

ԱՐԵՒԵԼՔԸ ՓԱՐԻԶ

Արդէն ծանուցինք թէ զՍուրիա Շիքակոյի մէջ ներկայացնելու ձեռնարկ մը եղած է, Պէտէվիներու նմանն ի ցոյց դնելով, իրենց տարազներով եւ ամենօրեայ կեանքով։ Իսկ ի Փարիզ բովանդակ Արեւելքն ի ցոյց կը դրուի միայն իր գեղարուեստներով։ «Իսլամական արուեստի Ցուցահանդէսն» որ կազմակերպուած է հոն, Ֆրանսացի-

---

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (43)

ԺԻՒԼ ԼԵՌՄԻՆԱ

ԲԱՐԻԶԻ ԳԱՅԼԵՐԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՄԵՌԵԱԼՆԵՐՈՒՆ ԱԿՈՒՄԲԸ

«—Պիտի մեռնիմ... եւ երբ բաժնուի մենէ, վրէժս ծածկելու ուժ պիտի ունենամ։

«Կը հասկնայի թէ իր անձնուիրութեան շնորհքովը դիւցազնական կ'ըլլար։

«Անցան քանի մը օրեր, որոց միջոցին ծնողքս զբաղեցան դրամական գործեր կարգադրելու։ Քսանըմէկ հազար ֆրանք կը մնար տակաւին մօրս։ Հայրս, ուղեւորական ծախուց համար, հետ կը տանէր միացորդ հարիւր հազար ֆրանքը, որ առանց զրուեցաւ Պորտոյի սեղանաւորի մը քով, որուն հետ երկար ատենէ ի վեր յարաբերութեան մէջ էր եւ որ կարծեմ ի ծնէ Փորթուկէզ էր։ Լսթըրմօզ կ'անուանէին զայն։ Շարունակ յարաբերութեան մէջ էր Հարաւային Ամերիկայի եւ Հնդկաստանի հետ։ Տոկոսները զորս կանոնաւորապէս պիտի վճարէր մօրս, կը բաւէին մեր պէտքերուն։

«Իրիկուն մը, տարօրինակ անձ մը ներկայացաւ մեր տունը։

«Տարօրինակ, ըսի։ Այս բառ հազիւ կը բացատրէ խորին տպաւորութիւնը զոր զգացի զայն տեսնելուս։

«Թէեւ ձմեռուան մէջ ըլլայինք, փաթթուած էր ահագին վերարկուով մը որ ամբողջովին կը ծածկէր զայն, եւ ճակատը կ'աներեւութանար ահագին գլխարկի մը տակ որ կը ծածկէր անոր դէմքը։

«Բայց հազիւ տուն մտած էր, հազիւ հայրս ընդառաջ եղած էր յարգանքի ճըշմարտապէս եղական ցոյցերով, անծանօթը, իրեն եղած հրաւէրին վրայ, հանեց վերարկուն։

«Իրիկուն էր, ըսի։ Լամպարները կը լուսաւորէին ընդարձակ սրահն ուր կը հաւաքուէինք ընտանեկան ընթրիքի պահուն, եւ անոնց փայլուն լոյսին մէջ օտարականն իմ վրաս առասպելական երեւոյթի մը ազդեցութիւնն ըրաւ։

«Այսպէս կ'երեւակայէի պատմական մեհեաններու խորհրդաւոր անձերը։

«Ծերունի մըն էր, դատելով ճակատը ծածկող բազմաթիւ կնճիռներէն, որք հետաքրքրաշարժ կերպով կը խառնուէին վերնամաշկին վրայ կտրտուած կարմիր, կապոյտ եւ սեւ գիծերու հետ։ Լայն քիթը կը տափակնար անգոյն շուրթերուն վրայ որք բացուելու ատեն թխագոյն ակռաներ կը ցուցունէին։

«Ուսերն ու կուրծքը ծածկուած էին տեսակ մը պատմուճանով որ անհեթեթօրէն գծաւորուած էր եւ որ մէջքին վրայ սեղմուած էր զուտ ոսկիէ թելով հիւսուած — ինչպէս կարծեցի — լայն գօտիով մը, եւ այս գօտիին վրայ կը փայլէր սեւ հիւսակ մը ամենամաքուր ադամանդի նման քարերով ականակուռ։

«Պատմուճանը կ'երկարէր մինչեւ մերկ ոտքերը, որք ծածկուած էին լայն բաբուշներով որոց ծայրերը մատներէն դուրս կ'երկարէին սրաձեւ։

«Լայն թեզանիներ դուրս կ'ելլէին նիհար բազուկներէն, զորս երկու մատ լայնութեամբ ոսկիէ ապարանջան մը կը սեղմէր արմուկին վրայ։

«Բայց ինչ որ ամենէն աւելի զարմացուց զիս՝ սա է որ մտացածին այդ անձը հօրս հետ քանի մը բառ արտասանելէ ետք որք բոլորովին անհասկնալի էին ինձ համար, ծնրադրեց մօրս առջեւը, եւ կոկորդային եւ հնչական ձայնով (պղնձէ նուագարանի մը ձայնին պէս) սա բառերն արտասանեց ամենամաքուր Ֆրանսերէնով.

«—Հրոյ Թագաւորը կ'ողջունէ Գիտութեան Թագաւորին կողակիցը։

«Յետոյ ոտքի ելլելով, ինծի դարձաւ եւ աւելցուց.

«—Տղա՛յ, սիրէ հայրդ, սիրէ մայրդ, եւ արժանի պիտի ըլլաս մարդ ըլլալու։

«Պահ մը ետքը, հայրս եւ օտարականը աշխատանոցին մէջ փակուած էին։

«Շատ կը փափագէի մայրս հարցափորձել, բայց իր խոհերուն մէջ էր թաղուած։ Չհամարձակեցայ։

«Գալով ինծ, զգուած երեւակայութիւնս թանկագին քարերով եւ ադամանդներով լուսայեղց երազներ կ'երկնէր։ Կըրքոտ ըղձանքներ կը զգայի. ոսկեփայլ երազ մըն էր որուն մէջ հաճոյք կը զգայի ամբողջովին կորսուելով։

«Երբ քնացայ, թուեցաւ ինծ թէ շողշողուն երկիրներ փոխադրուած էի ուր կը կանգնէին հսկայաձեւ կռատուններ, որոց սիւները ադամանդներով շինուած էին։

«Արեւածագին՝ մէկէնիմէկ արթնցայ։

«—Մարսիալ, ըսաւ մայրս, եկուր համբուրէ հայրդ։

«—Ի՞նչ, արդէն կը մեկնի՞, գոչեցի։

«Եւ, յանկարծ, սիրտս սեղմուեցաւ անճառ անձկութեամբ մը։

«Ինծ՛ զձ հայր. վերջին անգամն եղաւ այն որ իմ շուրթերուս վրայ սեղմեցի ձեր պատկառելի դէմքը։

«Բազուկներուն մէջ առաւ զիս, եւ, երբ, բնազդական շարժումով մը ծունկի կուզայի, ձեռքերը ճակտիս վրայ դրաւ եւ օրհնեց զիս...

«Օտարականը անոր քովն էր, վերարկուին մէջ փաթթուած որ կը ծածկէր իր տարօրինակ տարազը։

«Սուրհանդակի կառք մը կեցած էր մեր դրան առջեւ։ Կառուցին օգնեց բեռցնելու այն արկղը, որ կը պարունակէր արձանին երեք կտորները։

«Մայրս հօրս բազուկներուն մէջ նետուեցաւ. բայց այս ստոյիկ կին կը բռնէր իր խօսքը։ Սիրտը հեծկլտուքներով կը զեղուր, բայց իր դէմքն հանդարտ էր եւ շուրթերը կը ժպտէին։

«Մեկնումի նշանը տրուեցաւ։ Մտրակը շաչեց օդին մէջ, անիւները թաւալեցան։

«Մինակ մնացի մօրս հետ, որ, մէկէնիմէկ գանգաշելով, գետինը պիտի իյնար եթէ չբռնէի։

«Երկարօրէն պատմեցի այս պարագան, չէ թէ կարդացողներուն հետաքրքրութիւնը շարժելու համար զոր չեմ կրնար գոհացունել, այլ նշաններ ցուցնելու համար, որոց շնորհքով դուցէ գտնուի սիրեցեալ հօրս հետքը։

«Ողբալո՞ւ է անոր վրայ, թէ վրէժը լուծելու։»

Աշխիպալ մը Թավերվիլ պահ մը ընդհատած էր ընթերցումը։ Իր եւ սըր Լիօնէլի նայուածքները սեւեռուած էին Ասման մը Թավերվիլի վրայ, որուն աժգունութիւնը պատի գոյն առած էր դիմակին տակ, եւ որուն աչուըները կը շողային։ Ասման հասկցաւ զանոնք ոգեւորող զգացումը։ Նկարագրին այն մարդուն որ Հրոյ Թագաւոր անուանուած էր ինքզինքը, զարմանալի կերպով չէ՞ր համապատասխաներ Սոէրաի նկարագրին, այն օտարական անձը որ կ'ապրէր Պ. տը Պեռնէյի տանը 'ւ գերիի մը պէս անձնուէր կ'երեւար անոր։ Մինակ տարիքը կը տարբերէր։ Ասման, նշանով մը յայտնեց երկու մարդոց թէ ինքն ալ մասնակից էր իրենց յուզման։

—Շարունակեցէք, ըսաւ Աշխիպալի։

Բայց նոյն պահուն Մարսիալ ոտքի ելաւ մէկէն։

—Պարոններ, ըսաւ, քիչ մը առաջ հարցուցիք թէ պատրա՞ստ էի ծանօթացունել կեանքս եւ այն պարագաները որք զիս նետեցին, թէեւ երիտասարդ եւ կորովի, անձնասպանութեան ճամբուն մէջ։ Տեսակ մը ամօթ ծածկած էր ճակատս եւ երբ միջին ճամբայ մը ընդունած էի այս ձեռագրին ընթերցումը։ Կը թուէր ինծ թէ ուրիշի մը բերնէն լսելով իմ խոստովանութիւններս պիտի կորսուէին իրենց կսկծեցուցիչ ծանրութիւնը։ Այս ալ տկարութիւն մըն էր, աւելին իսկ, վատութիւն մը։ Կուզեմ որ վերջինն ըլլայ այս։ Լսեցէ ի վեր ձեր պատուաբեր ձայնը որուն մէջէն կը թուի ինծ թէ ուղղամտութեան շունչ մը կ'անցնի, կը զգամ ուրիշ մարդ մը ըլլալս։ Տկար էի. զօրաւոր եմ. կը վախնայի իմ անձնական յիշատակներէս, կուզեմ դէմս տեսնել զանոնք։ Ալ մի՛ կարդաք, պիտի խօսիմ ձեզ, եւ ինէ պահանջած ձեր այդ խոստովանութիւնը, կուզեմ ես ամբողջացունել, լրմացութեամբ, ամէն մէկ խօսքիս մէջ դնելով իմ բոլոր հոգիս, իր տկարութիւններովը... Մտիկ ըրէք ուրեմն։

Հաւանութեան մրմունջ մը դուրս ելաւ ամէն կուրծքերէ։

—Խօսեցէք, ըսաւ Ասման։ Եւ մի՛ մոռնաք թէ մենք անոնցմէ ենք որք կեանքի պայքարը մտած ըլլալով, կռուէն դուրս ելած ենք ներողամտութեամբ եւ բանականութեամբ զրահուած։

Մարսիալ պահ մը լռութիւն պահեց, ճակատը ձեռքին կրթնցուցած։ Յետոյ վեր առաւ գլուխ եւ սկսաւ.

«—Այս առաջին տարիներուն մէջ որոց պատմութիւնը լսեցիք, ըսաւ, կէտ մը կայ որուն վրայ լոյս բաւականի չծանրացայ, եւ որ սակայն կը բացատրէ անկից ի վեր անցած դարձածը։ Հետու ինէ մօրս ուղղելու յանդիմանութիւն մը որուն հետ մեռեալ կինը, — վասնզի ալ մայր չունիմ, պարոններ,—չէ արժանացած երբեք։

(Շարունակելի)

ներուն առջև կը պարզէ արեւելեան հնութիւններ, հետաքրքրաշարժ առարկաներ, կապերտներ, օթոցներ, նկարներ, զէնքեր, [illegible]ներ, առտնին կահկարասիք, և արեւելցի, մասնաւորապէս Թուրքիացի, Պարսկաստանցի, Արաբիացի, Սուրիացի արհեստաւորներու գործեր։ Այս ցուցահանդէսի գաղափարն իւր հովանւոյն ներքև առած էր հանգուցեալ Ժիւլ Ֆէռի, և կազմակերպիչն է Պ. Ժօրժ Մարի. Պաշտօնական բացումը պիտի կատարի այս հինգշաբթի 5 հոկտ.։ Արեւելեան հաւաքածոյներ ունեցող անձինք սիրով պատասխանած են կազմակերպիչին հրաւէրին, և փոխ տուած են հետաքրքրաշարժ առարկաներ։ Արուեստագէտք Պ. Պ. Ժէրոմ և Ժաքէ ղրկած են հոն հին ձեւով համետներ, ձիու այլ և այլ կազմածք, սուրեր, զրահներ. Զբօսաշրջիկներ, ինչպէս Անէնքով զօրավար և Վօկիւէ դերակոմս, ղրկած են Թաթարական և Խըրկըզական, պարսկական և Թրքական հագուստներ։ Ուրիշներ ալ տուած են գրչոյներ, գորգեր, յախճապակեայ անօթներ և սատափով բանուած կահկարասիք, Թէյամաններ՝ փորագրուած պղինձով, Թանկագին մանրանկարներ, եւն։ Հոն կան նաեւ վաչկատուններու վրաններ, իրենց ներքին կազմածքով, ջուլակներու գործեր, որոց մէջ բնիկ ասիացի ուստայնանկներու գործելը պիտի տեսնեն այցելուք։ Այս ցուցահանդէս միջոց մը պիտի ըլլայ կ'ըսուի ափրիկէցի և արեւելցի արհեստաւորներուն հետ հաղորդակցութիւն հաստատելու, և զանոնք իրենց երկրին մէջ աշխատցնելու, իրենց արտադրութիւնները պայմանագիր Եւրոպացիներու միայն յանձնելու պայմանաւ. զի այն արհեստաւորներն իրենց երկրին մէջ շատ աժան կ'աշխատին, և բուն արեւելեան գործուածներուն Եւրոպայի մասնաւոր կարեւորութիւն կուտան։ Խաչակիրներու դարէն ի վեր, այլ մանաւանդ չորս հարիւր տարիէ ի վեր, Արեւելք մեծ ազդեցութիւն բանեցուցած է ո՛չ միայն իտալացի այլ և Ֆրանսացի պատկերահանից վրայ։ Ֆրանսուա Ա. Ֆրանսայի Թագաւորին և Թուրքիոյ միջեւ կնքեալ դաշնագիրք և Եւրոպացի ուղևորաց ճամբորդութիւնք, հաղորդակցութիւններն աւելցնելով Արեւելից հետ, արեւմտեան գեղարուեստին վրայ արեւելեան կեանքին արտայայտութիւններն ևս աւելցուցած են։ Շաբթուս ի Փարիզ բացուելիք ցուցահանդէսը շարունակութիւնն է նոյն գաղափարին, որուն աւելի գործնական և ժողովրդական ձեւ մը տալ կոչուած է։

ՊՈՒԼԿԱՐ կառավարութիւնը, տեսնելով որ երկրագործներուն գաղթումը վնաս կը պատճառէ երկրին, զոր կը զրկէ օգտակար բազուկներէ, հրամանագիր մը հանեց, որով անոնց երկրագործութիւնը կը քաջալերէ։ Այս հրամանագրէն զատ, հիմնական միջոցներ ևս ձեռք պիտի առնուին նոյն մտքով, որպէս զի երկրագործք քաջալերուին երկրին մէջ աշխատելու, և չմեկնին։

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Պատրիարքարանի կողմէ Թագրիր մը ուղղուելով Արդարութեան Նախարարութեան՝ խնդրուած է Վսեմ. Նախարարէն որ բարեհաճի իւր կողմէ ներկայացուցիչ մը ղրկել յառաջիկայ կիրակի օր ի Մայր եկեղեցի, ուր տեղի պիտի ունենայ մայրաքաղաքիս ազգ. վարժարանաց շրջանաւարտներու վկայականաց բաշխման հանդէսը։

Եօլօվայէն կը հաղորդեն մեզ թէ Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հայրը բաւական օգուտ տեսած է տեղւոյն ջերմուկներէն։

Պանտըրմայի, Պալըքէսէրի և Պրուսայի վիճակաց պատրիարքական փոխանորդ Արժ. Տ. Յովսէփ Ծ. Վ. Այվազեան որ ամիսէ մը ի վեր Պանտրմա կը գտնուէր, այս առաւօտ մայրաքաղաքս հասաւ ընկերակցութեամբ տեղւոյն Թաղական խորհրդոյ ատենապետ Կարապետ էֆէնտիի։

Տ. Յովսէփ վարդապետ յաջողած ըլլալով Պանտրմայի մէջ քանի տարիէ ի վեր երեսի վրայ մնացած եկեղեցւոյ շինութեան գործին ձեռնարկել տալ և այս նպատակով 400 ոսկւոյ մօտ գումար մը ստորագրել տալ տեղւոյն ազգայնոց, Կ. Պոլիս կու գայ այդ գումարին մէկ մասովը ատաղձ և այլ շինուածանիւթեր գնելու, որպէս զի ժամ առաջ կարելի ըլլայ ձեռնարկել եկեղեցւոյն շինութեան։

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԿԱՐԻՆ, 11 Սեպտեմբեր

Յայտնի է թէ երջանկայիշատակ Մկրտիչ Սանասարեանի կտակի տրամադրութեամբ Պ. Լեւոն Տիգրանեանցին՝ որ բարերարի քեռորդին է, իրաւունք տրուած է Սանասարեան վարժարանին համար երեք սաներ նշանակել ի չորս ծրիավարժից։

Թէեւ յառաջագոյն Հոգաբարձութեանս կողմանէ Նորին Մեծապատուութեան դիմում եղած և իւր այդ իրաւանց գործադրութիւնը խնդրուած է, սակայն մէկ կողմանէ նկատելով որ այդ մասին իւր կամքը ցարդ կը յապաղի և թէ դպրոցական տարեշրջանն արդէն սկսուած է և այլ եւս սպասելու ժամանակ չէ մնացած, և միւս կողմանէ նկատելով որ հարկ անհրաժեշտ է կտակի տրամադրած թիւը լրացնել, ուստի Հոգաբարձութիւնս իւր վերջին թէր նիստին մէջ կարեւոր համարեց ինքն կատարել այդ ընտրութիւնն և նշանակեց մէկ սան Կարինէն, մէկ սան Երզնկայէն և մէկ սան Եօզկատէն յանուն Պ. Տիգրանեանցի։

Հետեւաբար այսու կը լրանայ ներկայ Ուսումնական Տարւոյ ձրիավարժից համար որոշուած 30 թիւն, զոր ի գիտութիւն համայնից հաղորդել հարկ կը համարինք։

Առաջնորդ Կարնոյ և յարակից վիճակաց
և Նախ. Հոգ. Սանասարեան Վարժարանին
ՂԵՒՈՆԴ ԱՐՔԵՊԻՍԿ. ՇԻՇՄԱՆԵԱՆ
Ի դիմաց Հոգաբարձութեան
[illegible] — Քարտուղար
ԴԻՈՐԻ ԱԲՈՒԼԵԱՆ — ՄԻՀՐԱՆ Մ. ՋՈՒԽԱՃԵԱՆ

Տէմիրճիպաշեան ընտանիքն իւր խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնէ այն ամեն ազգականաց և բարեկամաց որք ներկայ գտնուելով հանգուցեալ ԵՆՈՎՔ ԷՖԷՆՏԻ ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան հանդէսին, իրենց ցաւակցական զգացմանց հաւաստիքը տուին այս տխուր առթիւ։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ. — Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդականի օգնական անուանեցաւ Շէմսէտտին պէյ, օսմանեան նախորդ դեսպան Պուքրէշի։

Պետական խորհրդոյ անդամ անուանեցաւ Էլիաս էֆէնտի Զայեան, օգնական խորհրդականի Արտաքին գործոց Նախարարութեան։

Ռումէլի Պէյլէրպէյիի աստիճան տրուեցաւ Զօր գաւառին կառավարիչ Մէհմէտ Սալիհ փաշայի։

Սանիյէ Միւթէմայիզի աստիճան՝ Գասթամօնուի նահանգին վերաքննիչ ատեանի պատժական ճիւղին նախագահ Ալի Րիզա էֆէնտիի և Մանասըրի նահանգին առեւտրական դատարանին նախագահ Սատըք էֆէնտիի։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ Պէրութի նահանգին խառըճի ժողովոյ առաջին քարտուղար Ահմէտ Ֆաիզ էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Րէժիի վարչութեան խորհրդական Հալիմ պէյի և Միջերկրականի նեղուցին Թնդանօթաձիգ զօրաց գունդերուն Միրլիվա Նէճիպ փաշայի։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Լ. զօրաբանակին (Եէմէն) 14րդ զօրաբաժնին 28րդ կիսաբաժնին հրամանատար Միրլիվա Մէհմէտ Խուլուսի փաշայի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Բարձր. Մեծ Եպարքոսին Թիկնապահներէն զօրագնդապետ Մուզաֆֆէր պէյի և Ամասիոյ գաւառին Թղթակցութեանց տնօրէն Հիլմի պէյի։

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ. — Ներքին գործոց նախարար Վսեմ. Խալիլ Րիֆաթ փաշա երէկ կայս. պալատ երթալով առաւ Վեհ. Սուլթանի հրամանները։

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԸ. — (Պաշտօնական Ցեկոյց) Մինչեւ կիրակի օրուան ժամ 7, հիւանդութեան վերաբերեալ տեղեկութիւնք հրատարակուեցան։ Մինչեւ երէկուան ժամ 7, հիւանդանոցին մէջ յիմար կին մը ինչ ինչ կասկածելի նշաններով հիւանդացած և մեռած է։

Սկիւտարի կողմը երկու դէպքեր պատահած են և ի Կէօքսու՝ մէկ։ Բ. Դրան զուրը գտնուած պահականոցին շրջակայքը մուրացիկ մը վարակուած է։ Ասոնցմէ մին մեռած է։ Առաջուան հիւանդներէ ոմանք առողջացած են և միւսներուն ալ առողջական վիճակը գոհացուցիչ է։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ. — Այս առուր Թուրք լրագրաց մէջ հրատարակուած է հետեւեալ Պաշտօնական Յայտարարութիւնը.

«Լրագրաց միջոցաւ ծանուցուեցաւ թէ մայրաքաղաքս գտնուող տեղացի ու օտար բժիշկներն ինչ ընթացք պիտի բռնեն, երբ իրենց դարմանելիք հիւանդներուն մէջ հանդիպին քօլէրաի և կամ քօլէրաի նշաններու։ Քօլէրաէ վարակեալ հիւանդներու համար բժիշկներու կողմէ տրուած դեղագրերու պարունակութենէն դեղագործք կը հասկնան թէ այդ հիւանդութեան համար տրուած են, ուստի դեղագործք երբ այդ կարգի դեղագիր մը ստանան՝ պարտին անոր մէկ օրինակն հաղորդել իրենց գտնուած տեղւոյն Թաղապետական շրջանակին՝ տեղեկութիւն հաղորդելով միանգամայն թէ ո՛րկէ ղրկուած է։ Այս որոշման չհամակերպող դեղագործք պատասխանատու պիտի մնան։

«Ինչպէս առաջուան Յայտարարութեան մէջ ծանուցուած էր, քօլէրաէ վարակեալները դարմանող բժիշկներն եթէ ինքզինքնին պէտք եղածին պէս չապահովեն՝ պիտի կրնան հիւանդութեան տարածմանը պատճառ ըլլալ։ Ուստի, յանուն մարդասիրութեան, կ'սպասուի բժիշկներէն որ քօլէրաէ վարակեալ հիւանդ մը նայելէ յետոյ ինքզինքնին կատարելապէս ապահովեն։»

—Իզմիրի մէջ սեպտեմբեր 19էն նոր դէպք չէ պատահած։ Առաջուան բռնուածներէն հրեայ տղայ մը մեռած է, Տէնիզլիի մէջ մարդ մը վարակուելով մեռած է, ինչպէս նաեւ առաջուան հիւանդներէ մին։

—Պաղտատի մէջ սեպտեմբեր 18է 19, դէպք ու մահ չէ պատահած, Սեպտեմբեր 16էն Հինտիյէ գաւառակին մէջ մէկ մահ պատահած և Խորասանի մէջ ինը։ Սեպտեմբեր 13էն Մէնտիլի գաւառակին մէջ 5 մահ։

—Առողջապահական յանձնաժողովը երէկ ի նիստ գումարուեցաւ ընդ նախագահութեամբ Քաղաքապետ Վսեմ. Րըզվան փաշայի և մինչեւ ժամ 11 ու կէս խորհրդակցութիւններ կատարեց։ Ներկայ էր նաեւ Տօքթ. Շանթմէս։

— Առողջապահական ժողովոյ դերնախագահ Հաճի Արիֆ պէյ և անդամներէն Հաճի Թէվֆիք ու Հաճի Ահմէտ Բաղըլ պէյերն երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցան Արտաքին գործոց նախարար և առողջապահական խորհրդոյ նախագահ Սայիտ փաշայի հետ և առին Ն. Վսեմութեան հրամանները։

ՄԱԼԹԵԱՅԻ մէջ երէկ յանձնաժողով մը ի նիստ գումարուեցաւ ընդ նախագահութեամբ նախարար Վսեմ. Նազիֆ փաշայի և հիմնական խնդրոյ վրայ խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ՕՏԱՐ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆ. — Պարսկական կառավարութիւնն [illegible] պատուանշանը նուիրած է Րէժիի Կ. Պոլսոյ տնօրէն Ասըմ պէյի։

Պ. ՔԱՆՊՈՆ. — Մայրաքաղաքս հասած նորագոյն հեռագրեր կը ծանուցանեն թէ ֆրանսական դեսպան Պ. Քանպոն, որ ապաքինելու վրայ էր, նորէն անկողին ինկեր է։

ՏՕՔԹ. ՇԱՆԹՄԷՍ ընդարձակ տեղեկագիր մը կը պատրաստէ Վեհ. Սուլթանին մատուցանելու համար։

Ֆրանսայի միքրօպագէտը երէկ առաւօտ այցելութիւն տուաւ քաղաքապետ Վսեմ. Րըզվան փաշային և յետոյ կայս. բժշկական վարժարանը գնաց։ Պահ մը այցելեց նաեւ Զէքի փաշայի քիմիական աշխատանոցը։

—Տօքթ. Շանթմէս նախընթաց օր այցելեց Հասէքիի կանանց հիւանդանոցը և սքանչացաւ այդ մարդասիրական հաստատութեան կազմակերպութեանը վրայ։ Նոյն գովեց առողջապահական այն նոր գաղափարները որոցմէ ներշնչուած է Րըզվան փաշա՝ հիւանդանոցի յատակագիծը ճարտարապետ Պ. Քանանեանի պատրաստել տուած ատեն։ Տօքթ. Շանթմէս եզրակացուց թէ լաւագոյնը չըլլալ կարելի չէ և թէ Հասէքիի հիւանդանոցը եւրոպական որ և է նմանօրինակ հաստատութենէ վար չի մնար։

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ. — Կարնոյ և շրջակայից հունձքը թէեւ անցեալ տարուան հետ բաղդատմամբ առատ է, և թէեւ անցեալ տարուան հնձոց նուազութեան պատճառաւ ամեն ջանք ի գործ դրուած է, սակայն այդ ջանքերն արդիւնաւոր ընել կարելի չըլլալով, սերմի համար բաւական արմտիք ձեռք բերուած չեն և միանգամայն վերջերս փչող հով մը մեծապէս վնասած է հունձքերուն, որով այս տարուան բերքն ալ անբաւական է տեղական պէտքին և արմտիքի մեծ պէտք կայ, Այժմէն արմտեաց գինը անցած է անցեալ տարուան քանակութիւնը։ Տեղական կառավարութիւնը հարկ եղած միջոցներուն ձեռնարկած է տեղական պէտքը հոգալու համար և միանգամայն որոշած է նահանգին բնակչութիւն ալ քիչցնելու համար հարկ եղածն ի գործ դնել։ Ուստի նկատելով որ շրջակայ նահանգաց բնակիչներէն այլ և այլ անձանց, որք Կարնոյ մէջ մուրացկանութիւն և գործաւորութիւն կ'ընեն, նահանգին մէջ մնալը պատճառ պիտի ըլլայ իրենց ապրուստը ճարելու համար դժուարութեանց հանդիպելու և երկրին բնիկներուն ալ ապրուստի հայթայթումը պիտի դժուարացնէ և նկատելով որ անոնցմէ մեծ մասը անծանօթ անձեր են և երբ առիթը ներկայանայ՝ գողութիւն կ'ընեն ու այլ ոճիրներ կը գործեն, նահանգին մարդահամարի տեսուչն ու ոստիկանութիւնը այդ կարգի անձանց նկատմամբ քննութիւններ կատարելով զանոնք իրենց տեղերը կը վերադարձնեն։

—Վանայ նահանգին ու շրջակայից մէջ այս տարի տիրող երաշտութեան պատճառաւ երկրագործ դասը դժուարութեանց հանդիպած է։ Նահանգին կուսակալութիւնն առ այդ հեռագրաւ դիմած է Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան, որ պատասխանած է թէ կարօտ երկրագործաց պէտքերը հոգալու համար հարկ է փոխատուութիւն ընել Երկրագործական Դրամատան մասնաճիւղէն, որ՝ շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին՝ ինչպէս ամեն տեղ, նոյնպէս Վանայ մէջ ալ հաստատուած է։

—Մալաթիայէն կը գրեն թէ երկրաշարժի ցնցումներ տակաւին կը շարունակեն։ Այս տարի հունձքերն առատ չըլլալով երկրաշարժէ վնասեալք թշուառ վիճակի մը մէջ կը գտնուին։ Քարբերդի կուսակալն ի մօտոյ Մալաթիա պիտի երթայ կարօտելոց օգնելու նպատակաւ հարկ եղածն ի գործ դնելու համար։

ՍԹԱՄՊՈՒԼԻ ԴԱԴԱՐՈՒՄԸ. — Սթամպուլ լրագիրն երէկուընէ սկսեալ անպայման կերպով դադարման դատապարտուեցաւ, Օտար Մամլոյ դիւանի հետեւեալ պաշտօնագրոյն համաձայն.

Սթամպուլ լրագիրն իր երէկի (շաբաթ) թուոյն մէջ համարձակած է «Քամէլիանա» անուն գաղտնի գրքի մը ինչ ինչ հատուածներն արտատպել։

Նկատելով որ այդ կարգի հրատարակութեանց դիտումը բնաւ տարակոյս չի վերցներ.

Նկատելով որ տեղական թերթի մը մէջ անոնց արտատպումը, ի՛նչ ձեւի տակ որ ալ ըլլայ, մեծապէս դատապարտելի արարք մըն է.

Որոշուած է որ այս օրէ սկսեալ Սթամպուլ անպայման դադարման դատապարտուի։

Ներկայ հրամանագիրը հաղորդուած է յիշեալ լրագրին տնօրէն Պառօն Հանրի Հանլիին։

1 հոկտ. 1893 — Տնօրէն Օտար Մամլոյ
ՆՇԱՆ

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ. — Նոր կանոնագրի մը համաձայն՝ իւրաքանչիւր գաւառի կեդրոնին մէջ ոստիկանական խորհուրդ մը պիտի գումարուի՝ բարեկարգութեան և ապահովութեան խնդիրներու վրայ խորհրդակցելու, ոստիկաններու տըրուելիք վարձատրութիւնները կամ պատիժները որոշելու և Պատժական Օրինագրքին 3րդ յօդուածին համաձայն առնուելիք տուգանքները որոշելու համար։ Ոստիկանական խորհուրդ մը հաստատուեր է Ադրիանուպոլսոյ մէջ։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐ. — Սապահ իւր երէկի թուոյն մէջ հրատարակած էր թէ Տիարպէքիրէն եղած տեղեկագրութեան մը վրայ որոշուած է որ տեղւոյն կոյուղիները գոցելու համար հարկ եղած դրամը՝ յանուն տեղւոյն Թաղապետութեան փոխ առնուի երկրագործական Դրամատան մասնաճիւղէն։

Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը պաշտօնապէս կը ծանուցանէ որ թէեւ Տիարպէքիրի կուսակալութենէն այդ եղանակաւ տեղեկագիր մը եկած է, սակայն նկատելով որ թէ՛ երկրագործական դրամատան դրամագլուխն և թէ խճուղիներու շինութեան համար աշխատութեան փոխարէն տրուած դրամը, որ իբրեւ աւանդ յանձնուած է, կայս. իրատէով բացարձակ կերպիւ արգիլուած է նպատակէն զատ ուրիշ բանի գործածել, Բ. Դուռն արտօնութիւն չէ տուած։ Հետեւաբար հրահանգ տրուած է նոյն կուսակալութեան որ այդ ծախքն ուրիշ եղանակաւ մը հայթայթուի։

300 ՂՐՇ. Ի ՆՈՐ ՏՈՒՐՔ ՄԸ վերնագրին տակ հետեւեալը կը կարդանք երէկուան Մոնիթէօրի մէջ.

«Առեւտրական դասը շատ հոգ կ'ընէ Առեւտրական Տեսչութեան նոր մէկ տնօրինութեան մասին, որով անխտիր բոլոր վաճառականները կ'ենթարկուին 300 ղրուշի տուրքի մը որ հաստատուած է միջնորդներուն և յանձնակատարներուն համար։ Ի զուր վաճառականները կը յայտարարեն թէ կայս. իրատէն չի պատկանիր վաճառականներուն և պաշտօնական թուղթեր ցոյց կուտան իրենց վաճառական ըլլալը հաստատող։ Այս տրոց հաւաքիչք կը շարունակեն գանձել զայն իրենցմէ և կը ձերբակալեն չվճարողները։

«Կ. Պոլսոյ Առեւտրական Սենեկին եւ իշխանութեանց ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք այս խնդրոյն վրայ որ կրնայ մեծ վնաս հասցնել վաճառականութեան։»

ԲԱՂԷՇԻ կուսակալն, որ իւր իրաւասութեանը ենթարկեալ գաւառաց մէջ պտոյտ մը կը կատարէր, նահանգին կեդրոնը վերադարձեր է։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ դեսպան Պ. Քօլօպիանօ առաջին Թարգմանին հետ երէկ առաւօտ Նիկոմիդիա գնաց և երեկոյին վերադարձաւ։

ՆՈՐ ԶԻՆՈՒՈՐՔ. — Մախսուսէի Աքտենիզ շոգենաւն երէկ Տրապիզոնէն Դավազ բերաւ 1800 նոր զինուորներ, որք մայրանոցը փոխադրուեցան։ Պուրլի շոգենաւը Պարթընէն 95 նոր զինուորներ բերաւ որք նոյնպէս Դավազի մայրանոցը տարուեցան։ Նէճէֆ շոգենաւն ալ երէկ Նիկոմիդիայէն մայրաքաղաքս բերաւ 570 նոր զինուորներ, որք Սպարապետի Դուռը տարուեցան։

ՈՒԽՏԱՒՈՐՔ. — Մախսուսէի Սէլանիկ շոգենաւն երէկ մայրաքաղաքս բերաւ 235 ուխտաւորներ։ Ալպէ–լէտտէ շոգենաւն ալ՝ 515 ուխտաւորներ։ Առողջապահական վարչութեան կողմէ այդ երկու շոգենաւերուն մէջ բժշկական քննութիւն կատարուելով՝ մաքուր անցագիր տրուեցաւ և ուխտաւորք շոգենաւերէն դուրս ելան։

ԴԻԱԶՆՆՈՒԹԻՒՆ. — Վերջերս ծանուցուեցաւ ի Դասդըքէօյ, Մուրատեան Յակոբ էֆ.ի խոհարարին անձնասպանութիւնը։ Սա ինքզինքը կախած էր տիրոջը պարտէզին մէջ։ Ինքնասպան ըլլալէ առաջ, կ'ըսէ Մօնիթէօր, գիշերը գինետան մը մէջ անցուցած էր իր մէկ քանի բարեկամներուն հետ և առտուն, անոնցմէ բաժնուելու պահուն, ժամադիր եղած էր յաջորդ օրուան համար, կէս օրէն ետքը, իր բարեկամները, իմանալով որ առտուն ինքզինքը կախած էր խոհարարը, կը հաւաքուին Յակոբ էֆ.ի պարտէզին առջև, պահանջելով մարմնոյն դիազննութիւնը։ Այն ատեն ոստիկանութիւնը կը կանչէ Թաղապետական բժիշկներէն տօքթ. Վիթալիսը, տօքթ. Մինէճեանն և տօքթ. Թանաշխատէսը դիազննութիւնը կատարելու համար։ Ասոնք հաստատեր են թէ խոհարարն ինքզինքը կախած էր և թէ ոճիրի ամեն կասկած անհիմն էր։ Խոհարարները չգոհանալով այս տեղեկագրէն, այս պատճառաւ անցեալ ուրբաթ եւս ձեռնարկուեր է պաշտօնական երկրորդ դիազննութեան մը։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանի քաղաքային ճիւղին համար արկղակալ կարգուած է Մէհմէտ էֆէնտի, կրթական նախկին հաշուակալ Բաղտէշի։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ կառավարութիւնը հիւպատոսութեան աստիճան տուած է Կարնոյ ֆրանսական փոխ–հիւպատոս Պ. Ապէլ Պէժրօնի, որ պիտի պահէ իւր պաշտօնը։

ՆԱՒԱՀԱՆԳՍՏԻ վերատեսչութիւնը կը ծանուցանէ թէ գիշերները Գարաքէօյի կամուրջն երբ բացուի, կամուրջին երկու կողմը ձմերուկի ձեւով մէկ մէկ կարմիր լապտերներ պիտի դրուին՝ բաց ըլլալը գիտցնելու համար։

ՔԱՐԲԵՐԴԻ Միւֆթի կարգուած է Պէյզատէ Մէհմէտ Նուրի էֆէնտի։

ՍԵԲԱՍՏԻՈՅ նահանգին մէջ խճուղիներու շինութեանց ձեռնարկուած է և կը յուսացուի թէ մինչեւ հոկտեմբերի վերջը աւարտին։

ՁԻՒՆ. — Անցեալ շաբթու Էնկիւրիի նահանգին մէջ գտնուած Էլմաղ անուն տեղը ձիւն տեղացեր է, Իւնէպօլուի կողմն ալ անցեալ օր ձիւն տեղացեր է։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ. — Կարնոյ գաւառական թերթին մէջ կը կարդանք թէ սահմանագլխի հրամանատար և հեծելազօրաց Միրլիվա Բաճի փաշա հեռագրաւ ծանուցած է Կարնոյ կուսակալութեան թէ աւազակաց հալածման համար ի գործ դրուած միջոցներուն վրայ ազդու յաւելում մը ընելու նպատակաւ՝ Ալաշկերտ գաւառակի երեւելիներէն Միրիլիւմէրա Մէհմէտ Փաշազատէ Ահմէտ փաշա և տեղական Պէքիր աղա զըրկուեր են աւազակներ հալածելու, որք ամեն ջանք ի գործ դնել սկսած են, նոյն գաւառը աւազակներէ մաքրելու համար։ Ահմէտ փաշա սեպտեմբեր մէկին ձերբակալեր է 27 աւազակներ և կարգ մը մարդասպաններ որոց նկատմամբ դատարանաց կողմէ ի բացակայութեան վճիռներ արձակուած են, ինչպէս նաեւ ձեռք անցուցած է 386 ոչխարներ և 60 եզներ։ Ձերբակալուած աւազակները հրամանատարութեան պաշտօնատունը տարուելով յանձնուեր են Քարաքիլիսէի տեղական կառավարութեան և քննութիւնը սկսեր են։ Տեղական Պէքիր աղա և հեծեալ չորս զինուորներ այդ առթիւ մեծ ծառայութիւններ մատուցած են։

ՈՃԻՐՔ ԵՒ ԱՐԿԱԾՔ. — Նախընթաց գիշեր պահակ զօրքերը Սկիւտարի մէջ Հիւսէյին անուն չարագործ մը կը հալածէին, երբ մարդը մէկէն ի մէկ ետին դառնալով՝ դանակի հարուած մը տուաւ ոստիկան–զինուորներէ մէկուն և ուրիշ հարուած մըն ալ ոստիկանի մը։ Այն միջոցին, ուրիշ պահակ զօրքեր ալ անկից անցնելով, յաջողեցան չարագործը ձերբակալել։

—Շաբաթ օրը, Գատըգիւղի մէջ, 13 տարեկան խոլամ տղայ մը տեղւոյն յունաց եկեղեցւոյ ժամկոչի տղուն հետ կռուած պահուն, դանակի հարուած մը տուաւ անոր ազդրին։ Փոքրիկ չարագործը ձերբակալուեցաւ։

—Անցեալ կիրակի օր Սապանճայի կայարանը ցաւալի արկած մը պատահեցաւ։ Էսկիշէհիրէն եկող երկաթուղւոյ կառախումբը ճամբայ ելնելու պահուն՝ հնոցպանին, քսաներկու տարեկան Սթեֆանոս՝ որ վար իջած էր, ուզեց վայրաշարժը մտնել, սակայն ոտքը սահելով ինկաւ և գլխէն ու մարմնոյն այլ և այլ տեղերէն ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։ Սթեֆանոս քիչ յետոյ մեռաւ իւր առած վէրքերէն։

ՀԵՌԱԳԻՐ
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՍՈՖԻԱ, 2 Հոկտ. — Սոֆիայի գիծը Շումլայի գծին հետ միացնելու համար շինուելիք երկաթուղւոյն նուազուրդն երկրորդ անգամ կատարուելով, Պոլապանով Միխայլովի և Կարապետեան տան վրայ մնաց, որ նուազագոյն գումարն առաջարկած էր, և 22,700,000 ֆր.ի ստանձնեց յիշեալ գծին շինութիւնը։

ՓԱՐԻԶ. — Պ. Քառնօ վաւերացուց ի պատիւ ռուս հիւրերուն տրուելիք հանդէսներուն ծրագիրը։ Ներկայ պիտի ըլլայ հանդիսական ներկայացման մը Օբերայի մէջ։ Ռուս դեսպանը Նախարարապետին կարդաց Զարին մէկ հեռագիրն, որով շնորհակալութիւն կը յայտնէ Պ. Քառնօյի հեռագրին համար, [illegible] մարտանաւուն ընդունելութեան առթիւ։

—Ցէկսեր կ'ըսէ թէ Զարը փափագ յայտներ է որ ռուս նաւատորմին Թուլոն գտնուած պահուն ֆրանսական մարտանաւ մը ղրկուի Քոբենհակ։

—Թան կը հերքէ բանակին բարձրագոյն խորհրդոյն անդամ Քօլ զօրավարին մէկ դիտողութիւնը թէ ֆրանսական վերջին ռազմափորձք հաստատած են պահեստի զօրաց սպաներուն բացարձակ անբաւականութիւնը։

—Կը հերքուի այն զրոյց թէ ռազմափորձերու միջոցին ֆրանսացի ժողովրդէն գէշ ընդունելութիւն գտեր են Երրեակ Դաշնակցութեան վերաբերեալ զինուորական կցորդք։

ՀՌՈՄ. — [illegible] և [illegible] զրահաւորներուն մէջ հնտախտի դէպքեր հաստատուած ըլլալով, այս երկու նաւեր մաքրանոց զրկուեցան և իտալեան նաւախմբին Թարանդօ երթալէն ետ մնաց։

ՓԷՇԹ. — Երեսփ. ժողովոյ դեր նախագահ Պ. Պէքսոս իւր սան Բ. յարկին վերնակէն վար ինկաւ և մեռաւ անմիջապէս։

ՊԱՆԿՔՈՔ. — Ֆրանսայի և Սիամի միջեւ կարգադրութիւնն ստորագրեցաւ։

ՊՈՒՔՐԷՇ. — Ի Ռումանիա սեպտ. 30էն հինգ նոր դէպք հնտախտի. 3 մեռեալ և երկուք աղեկցած։

ՀԱՄՊՈՒՐԿ. — Հոկտ. 1էն, 2 վարակեալ, 2 մեռեալ հնտախտէ։

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 20 Սեպտեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐԻՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	109 ½
3 » Փարիզի »	22 97

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ

Երէկ երեկոյ զոց. (Միաց. Դ. Սէրի)	24 06¼
Բերայի մէջ »	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ »	24 09
Կէս օրին	24 10½
Թանզիմաթ Օսմանիյէ երէկ երեկոյ	— —
» » ժամ 5ին	— —

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Նախա– Սէրի Ն. ... Սէրի	54 25
» »	34
» »	25 10

[illegible]

Սահմ. [illegible] Անգլ. Լր.	— —
Քրէտի Ֆոնսիէ	7 25
Պանք տը Փօռ	3 —
Օսմ. Հան. [illegible]	2 10
Րէժի Օսմ. Ոսկի	16 24
Թրամուէյ	582 ½
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	310
Ռումէլիի երկաթուղի Ֆր.	89 37
Բանկ. [illegible]	35

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 2 Հոկտեմբեր

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	98 30
» » 4½ %	104 60
Օսմանեան փոխառութ. Սէրի Դ.	22 12
Օսմ. կայս. արժէթուղթ	488 75
Արիօրիթէ թղթեր (1890)	443 75
Օսմանեան երկաթուղի	89 12
» Րէժիի բաժնեթուղթ	379 06
Պանք Օթօման	583 12
Քրէտի Լիօնէ	756 25
Իտալական Ռանթ 5 %	84 07
Եգիպտական միացեալ	515 93
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 225
Օսմանիյէ Օսմանեան փոխառութ.	400 62

ԼՈՆՏՐԱ, 2 Հոկտեմբեր

Անգլ. փոխառութ.	98 25
Օսմ. » Սէրի Դ.	22
» » Ա.	54 25
» » Բ.	34
» » Գ.	23 62
Օսմ. փոխառութիւն 1871	100 25
Փոխառութիւն 1877 (Եւ. [illegible])	98
Պանք Օթօման	13 25
Այտընի երկաթուղի	11 50
Դասապայի երկաթուղի	11 50
Եգիպտական միացեալ (ունիֆիյէ)	102
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890	— —
Տօմանիալ (փոխառ. Ռոչիլտ)	103 50
Չիլիական 5 %	34 50
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 41½

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Դրամագլուխ 10,000,000 անգլ. ոսկի

Կեդրոնատեղի Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Ի ՊՈԼԻՍ
Համիտիյէ փողոց, Թօմրուք խան
ԴՐԱՄԵՆԵԱԿ Ի ԲԵՐԱ, ՄԵԾ–ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 190

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՔ Ի ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ Ի ՓԱՐԻԶ

Մասնաճիւղեր

Ատալիա	Պաղտատ	Լիմասօլ	Ռուսճուք
Ատանա	Պէյրութ	Մերսին	Սելանիկ
Այտըն	Պրուսա	Նազիլլի	Սամսոն
Հալէպ	Դամասկոս	Նիքօսիա	Իզմիր
Աղեքսանդրիա	Դօնեա	Ուշաք	Սոֆիա
Ադր.պոլիս	Լառնաքա	Ֆիլիպէ	Տրապիզոն
Էնկիւրի	Դանիզլի	Բօր-Սաիտ	

Պարտամուրհակներու եւ արժէթուղթերու յանձնման փոխարէն ստակ փոխ կը տրուի որոշ պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուով։

Դրամազեղչ արժէթուղթերու։

Հանում փոխանակագրերու, չէքերու, վարկաթուղթերու եւ հեռագրական հրամանագրերու Թուրքիոյ եւ արտասահմանի գլխաւոր քաղաքներուն վրայ։

Բացում ընթացիկ հաշիւներու, պահպանում արժէթուղթերու եւ արժէքաւոր նիւթերու։

Դանձում կտրօններու, արժէթուղթերու՝ Թուրքիոյ եւ արտասահմանի վրայ։ Վաճառում եւ գնում դրամներու։

Օսմ. կայս. Պանքան կ'ընդունի դրամական աւանդներ որոշ պայմանաժամով եւ հետեւեալ հաստատ տոկոսի սակերով.

Տարին 2½ % մէկ տարուան պայմանաժամու աւանդի համար.

Տարին 1½ % վեց ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար.

Տարին 1 % երեք ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար։

ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ կը ստանձնէ բոլոր վերոյիշեալ գործողութիւնները եւ բաց աստի փոխատուութիւններ կ'ընէ ապրանքներու վրայ եւ ապրանքներ կ'ընդունի իբր աւանդ։

Բերայի գրասենեակն ալ կը կատարէ Պանքայի բոլոր այս գործողութիւնները բաց ի ապրանքներէն։ Անկից զատ, օրուան գինովը կը ծախէ եւ կը գնէ՝ անմիջական յանձնումով, վիճակահանութեան զանազան թուղթեր, ինչպէս, Փարիզ քաղաքին պարտաթուղթեր, օսմանեան պարտաթուղթեր, հելլենական պարտաթուղթեր, Ռումանիայի պարտաթուղթեր, եւ այլն եւ այլն։

ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ եւ ԲԵՐԱՅԻ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԸ կը ծախեն նաեւ օսմ. պարտաթուղթերու բրօմէսներ, եւ արժէթուղթեր կ'ընդունին, ընթացիկ հաշուով, մինչեւ 50 օսմ. ոսկի տարին 3 % տոկոսով։

ՀԻՄՆԱՐԿԵՔԸ

Բացման հանդէս մը ինչ առատ նիւթ կուտայ գրիչ. չէնքի նկարագրութիւն, հրաւիրեալ անուններ, բաժակաճառ, ճառաբանական հայհոյներ, ատենաբանութիւններ, լրագրին ընծայել ուզած ընդարձակութեամբը համեմատութեամբ. Երեկ, ոչ մէկը կար այս ամենէն...

[illegible]

Տ. Ա.

ԳՐԱԿԱՆ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՊԱԳԻՐՆԵՐԸ

ՄԱՐՍԷԼ ՊՐԵՎՕ

Ա

Ֆրանսական վիպասանութիւնը կը գտնուի փոխանցման ժամանակի մը մէջ։ Անցնելով առանձին գրողին յեղյեղուկ, խուսափուկ պատկերներէն, քակելով փորձառական գրողին իրական հանգոյցները, վէպը կը կրէ հետզհետէ այն ճգնաժամին...

[illegible]

Բ

Մարսէլ Բրեվօ հիմնական երիտասարդ...

[illegible]

Մ. Գ. ՍԱՅԱՊԱՐ

[illegible]

մասին։ Սա մի արտախալի երեւոյթ է որ դժբաղդաբար դուն ուրեք տեսանելի է ի մեզ։ Կը մաղթենք ի սրտէ որ տեւական լինի և ներկայ մխիթարական կացութիւնը յարատեւէ անփոփոխ և անվրդով, որպէսզի Մեծ-Նոր գիւղն ալ քիչ ժամանակէն իւր անուան համապատասխան մի դիրք ստանայ։

ԱՑՑԵԼՈՒ

15 սեպտ. Մեծ-Նոր գիւղ

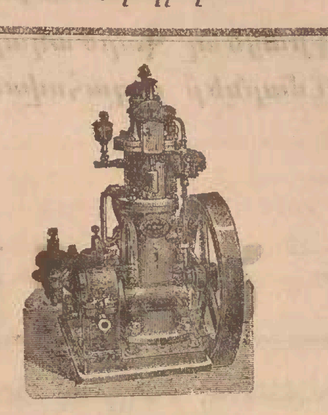

ՔԵԹՐՈԼԱՇԱՐԺ ՋՐՀԱՆ

Թէեւ Տաճկաստան թէ՛ գաշտային և թէ լեռնային երկիր մը ըլլալով մեծ և փոքր գետերով ամէն գաւառք ոռոգեալ են սակայն այն աղբիւրներէն և գետերէն մինչեւ ցարդ պէտք եղած օգուտը քաղուած չէ և աշխարհին երկիրներ ջրոյ պակասութեան համար խոպան մնացած են, ինչ որ մեծ կորուստ մըն է երկրին և ժողովրդեան։

Արդարեւ Փոքր Ասիոյ մէջ գետաբերան ջրերը ընդհանրապէս լեռներուն մէջէն սահելով և գաշտերուն խորագոյն տեղերէն անցնելով մինչեւ ծով կը թափին առանց օգուտ մը արտադրելու, մինչդեռ եթէ ջրհան մեքենաներ հաստատուին այս ջրերը մղելու և ի հարկին դաշտերը ոռոգելու համար, յոյժ արգասաւոր կրնային ըլլալ. սակայն մեծաքանակ ջուր մատակարարելու համար բաւական զօրաւոր մեքենաներ պէտք են, այս կարգի մեքենայք մին...

[illegible]

(*) ...քանակ ջուր պէտք ըլլայ ա՛ և է հաստատութեան մը, յոյժ շահաբեր է օգտուիլ քեթրոլաշարժ ջրհանէ մը, քանի որ սոյն ջրհանը տակառաչափը (1000 քիլօն) 4 բարայի ծախքով ջուր կը մատակարարէ, մինչդեռ Տէրքոսի ընկերութիւնն ի Պոլիս, որչափ ալ մեծ քանակութեամբ ջուր տայ բաժանորդներուն, տակառաչափը 90 բարայէ պակաս գնով չտար։

Ց.

...ֆելով, պէտք է փոստալ աղբով փոքր բլրակներ ձեւացնել, որպէսզի թէ՛ ճիմակ և թէ գիւրաբեկ ըլլան։ Նմանապէս եղակներ նոյն այս ամսու մէջ կը տնկեն, և արմատներուն բոլորտիքը չոր աղբով կը լեցնեն։ Վերջապէս սեպտեմբերին գրեթէ բոլոր բանջարեղէնաց սերմերը քաղելէ յետոյ, քիչ բացառութեամբ լաւ մը կը չորցնեն, և զատ զատ պարկերու մէջ դնելով, չոր տեղ մը կը պահեն։

Կարծեմ կրցի կարելի եղած սահմանին մէջ ամփոփ գաղափար մը տալ, բանջարեղինաց սերմերի աշխատութեանց վրայ։

Լեւոն Միքայէլեան

20 սեպտեմբեր

ՄԵԾ-ՆՈՐ ԳԻՒՂԻ ԴՊՐՈՑԸ

Գաւառաց ազգ. կրթական վիճակին վրայ մայրաքաղաքի թերթերուն մէջ յաճախակի կարդացուած տխուր և աննպաստ նկարագրութիւնք գաւառութեամբ կը լնուն կրթասէր անձանց սիրտերը։ Ես բարեբախտ կը համարիմ զանձս որ կարող եմ այսօր մի հակառակ արձագանգ տալ այդպիսի գաւառ լրոց։ Գիւղս որ ենթարկեալ է Նիկոմիդիոյ առաջնորդական թեմին, տարիէ մ'ի վեր ունի կերպաւորեալ և կանոնաւոր մի վարժարան, որ այժմէն խիստ լաւ ապագայ մը կը խոստանայ։ Թաղական խորհուրդ և հոգաբարձութիւն կազմուած են բանիմաց և կարող անձերէ և մանաւանդ զարգացած երիտասարդներէ, որք հեռի ամեն տեսակ կուսակցական նկատումներէ, խղճի մտօք կը կատարեն իրենց ստանձնած պարտականութիւնը։ Սոցա կ'աջակցի ամենայն եռանդեամբ վարժարանիս տնօրէն-ղասատու Արամ էֆ. Ցովասափեան՝ իւր հետ ունենալով տեղացի ուսուցչաց մի լաւ խումբ։ Իբր ազգային անհատ, մեծաւ խնդութեամբ կը տեսնեմ այն խորին համակրութիւնը և համբուռը, զոր կը տածէ առ հասարակ ժողովրդեան ամեն դասակարգ իւր վարժարանի վարիչներու

[illegible]

Տես Դ. Երես Վ. Բօյօլեան և Բըր գիկեան վաճառատան ազդը։

ԴՐԱՏՈՒՆ Ջ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ

ՊՈԼԻՍ, ՓՈՍՏԱՃԱՆԵԱՆ ՄՈՏ ԹԻՒ 4

Դպրոցաց վերաբացման առթիւ ուսուցիչք, ծնողք, եւ ուսանողք կը հրաւիրուին իրենց գնումներուն համար մի անգամ Դրատունը գիմել, ուր պիտի գտնեն ամէն տեսակ դասագիրք թուրքերէն, հայերէն եւ գաղղիերէն սկսեալ "Ալֆապէէ"ն, մինչեւ "բարձրագոյն" կարգի ուսանողաց գրքերն, ինչպէս նաեւ ամէն "Դպրոցական պիտոյք"։

ՈՐՈՇ, ԺԱՆ ԴՆԵՐ, ԲԱՑՑ ԿԱՆԽԻԿ. մեծաքանակ նմանից համար ալ "Մասնաւոր զեղչ"։

763 9—12

ՏՈՔԹ. ԵԴՈՒԱՐԴ ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ

ԲԺԻՇԿ, ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ ԵՒ ՎԻՐԱԲՈՅԺ

Որ տարիներէ ի վեր բացակայ կը գտնուէր մայրաքաղաքէս, այս անգամ վերադարձած ըլլալով՝ իւր բնակութիւնը հաստատած է Սամաթիա Սուլու Մանասթըր ճամբէքի թիւ 146 տունը, ու պատրաստ է ամեն օր իրեն դիմող հիւանդները դարմանել մանրազնին և մասնաւոր հոգածութեամբ։ Չորեքշաբթի օրերը ժամը 6—9 (Ը. Թ.) աղքատ հիւանդներն ձրիաբար դարմանելու յատկացուցած է։

Ցիշեալ բժիշկը ճարտարութեամբ կը կատարէ վիրաբուժական գործողութիւններ և ճշդիւ կ'անուանէ ներքին հիւանդութեանց տեսակն, որմէ կախումն ունի, կարճ միջոցի մէջ հիւանդաց բուժումը։

793 5—30

ԼԱՆՕԼԻՆ

ԲՐԷՄ ՏԸ ԹՈՒԱԼԷԹ

ԼԱՆՕԼԻՆ

ԼԱԽԱԳՈՅՆ դարման ընդդէմ պլրուածոյ կեղեքուածներու։

ԳԵՐԱԶԱՆՑ մորթի պահպանման համար, մանաւանդ մանուկներու մասին, և գոյնի պահպանման։

ԼԱԽԱԳՈՅՆ դարման ընդդէմ մորթի հիւանդութեանց և ընդդէմ արիւնրութեանց։

Կը վաճառուի ամէն դեղարաններու եւ դեղօրէից ու անուշահոտութեանց մթերանոցներու մէջ։

Գործակալ եւ ներկայացուցիչ ի Կ. Պոլիս

Մ. Ա. ՖՐԷՕՑԼԻՒ

Կալաթա, Մերթէկլիանի փողոց, Գրինաձեան-խան։

398

ԹՐԱՄՈՒԷՅՑԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Հասոյթ ակներեւ

1893 Սեպտեմբեր 1էն մինչեւ 30 (Ն. Տ.)

	Օրական	Ամսական
Պէշիկթաշի գիծ	6,097.92	182,937.50
Ագսէրայի »	5,548.41	166,452.25
Շիշլիի »	6,906.16	207,184·75
Գումար	18,552.49	556,574·50

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Կը ծանուցուի թէ Տոքթ. Վահրամ Թ. Թորգոմեանի Բերայի մէջ ունեցած մասնաւոր դարմանատունը փոխադրուած է Բերա, ՄԷՆ ՓՈՂՈՑԻ վրայ թիւ 96 ընդարձակ տունն, ուր հինգշաբթիէ և կիրակիէ զատ ամեն օր հիւանդ կ'ընդունուի ժամը 7էն 10 ը. թ.։

766 9—24

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԵՐՔ

ԲՆԱԿԱՆ ԵՒ ԲՆԱՊԱՏՄԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆՑ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Մասն Ա.– մարդ եւ կենդանիք

Դրեց ՑՈՎ.Հ. ԱՐԹԻՆԵԱՆ

(Հետեւողութեամբ Պոնէէի՝ նախապատրաստական կարգերու համար)

Այս գիրքը իր տեսակին եւ ուղղութեան մասին միակն է եւ «փոքր տղոց» հասկացողութեան յարմարցուած. տպագրութիւն, պատկերք եւ կազմ գեղեցիկ։

Ժթ. դասերու բաժնուած է եւ ամէն դասի վերջ ալ առանձինն ամփոփումը դրուած է. իսկ գործին վերջը ուսուցչաց համար գիտական բառագրքուկ մը դրուած է գաղղիերէն բառերով մեկտեղ։

Բ. եւ Գ. մասերն որք են՝ «Բուսաբանութիւն եւ Բնագիտութիւն», պիտի հրատարակուին մինչեւ յառաջիկայ յունվար։ Վարժարանաց տնօրէնք 1 օրինակ ձրի կ'ստանան գրատունէն։

Գին 4 ղրշ. ամէն գրավաճառաց քով. միակ կեդրոնատեղին է Ջ. Թորոսեան գրատունը, Պոլիս, Պապը Ալի գաւը թիւ 4։ Վարժարանաց համար զահացուցիչ զեղչ։

789 9—20

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Դավաֆեան գրատունը որուն յաջորդած եմ հաստատուած է շատ տարիներէ հետէ ի Պոլիս Զարմարճըլար Եօքուշ թիւ 20։ Այս անգամ կը ծանուցանեմ արգոյ հասարակութեան եւ ի մասնաւորի Պատ. Հոգաբարձութեանց եւ ազգ. ուսուցչաց, որ բաց ի Հայ. Տաճկ. Դաղ. գիտական դասական եւ այլ բազմատեսակ գրեանց, զպրոցական նոր շրջանի առթիւ ի վաճառ հանած եմ հետեւեալ դասագրքերը խիստ զոհացուցիչ պայմաններով։

	Ղշ.	Փր.
Աճէմեան Թ. Նոր քերականութիւն, աշխարհաբար լեզուի, Ա. տարի	3	—
Անդրէասեան, Ծաղկաքաղ հաւաքածոյք	4	20
Բարսեղեան Հ. Գիտաւորք	5	—
,, Աստեղագիտ. սկզբունք	12	—
Դալլաքեան Պ. Այնէի Միւնշտաթ, համառ.	2	—
,, ,, ,, ընդրձ.	12	—
Դարագաշեան Ա. Մ. Դաղ. քերականութիւն, ըստ Օլէնտորֆի	15	—
Դարագաշեան Ա. Մ. Արձագանգ Բարիզի (L'écho de Paris),	10	—
Դուրեան Եղիշէ Ծ. Վ. Բառագիտութիւն Հայ. քերականութեան	2	20
Դուրեան Եղիշէ Ծ. Վ. Ընթացք ի գրոց բարբառ Ա.	5	—
Դուրեան Պետրոս, Տաղք եւ Թատրերգութիւնք	15	—
Էմիլ Օթթոյ, քերականութիւն ֆրանսերէն լեզուի Ա. եւ Բ. մասք	15	—
Էրաէրճեան Բ. Տարերք Մայր. լեզուի Ա.	3	—
,, ,, ,, Բ.	4	—
,, ,, ,, Գ.	4	—
Թանթաճեան Խ. Դեղագրութիւն, հայ. զաղ. համառօտ	2	—
Թանթաճեան Խ. Դեղագր. զաղ. ընդրձկ.	20	—
Թիւլեան Ե. Իրաւագիտութիւն ընդարձակ Երրորդ Տպագր.	5	—
Թէրզեան Դ. Նոր Այբենարան ֆրան. լեզ.	1	20
Ժօրժ Հ. Առողջաբանութիւն թարգմ. էթմէքճեան	5	—
Հինդլեան, Բանալի ընթերց. Անգ. լեզ.	3	—
,, Ոճք, Ցատկաբանութիւնք, Առակք ֆրանս. լեզուի	10	—
Մօզեան, հաւաքածոյ հատնտիր քերթ. Դաղ. մատենագրութեան	4	—
Ցակոբեան Տոքթ. Հիւանդին բարեկամը	15	—
Շիշմանեան, Քերականութիւն գրաբառ լեզուի	4	—
Շիշմանեան, Քերականութիւն հայ. զաղ. լեզուի	5	—
Ոսկեան, Նոր ընթացք զաղ.է ի հայերէն թարգմանութեան	2	—
Պօզաճեան Տիգրան, Աշխարհ. պատկերզ.	4	—
,, ,, Թուաբ. ընդարձակ	15	—
Սէրվիչէն Տոքթ. Մանկատածութիւն 2 հատոր	20	—
Տրպէյ, Առողջաբանութիւն, թարգմ. Գ. Ներշապուհ	15	—
Ֆէլէկեան Ա. Մաղկեփունջ կամ Նոր Ընթերցարան	2	—
Գարագաշեան եւ Գուրգէն, ճաշակ Ոսկեղէն Դպրութեան Ա. եւ Բ.	10	—
Գափամաճեան, Նոր բառգիրք հայ լեզ	15	—
» Հաւաքածոյ ընտիր զըրուածոց մասն Ա	5	—
» » ընտիր զըրուածոց մասն Բ	7	½
» Առձեռն Նամականի	7	—
Աշխարհագրութիւն համառօտ. Գ. Մարզարեան	4	½

763 10—16

ՊՕՂՈՍ ՓԱԼԵՆՑ

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԼՐԱՍՔԷՐԻ

Միւպաեա օլունաճագը Լէվէլէէ իլան գըլընան էճզալ Թըպպիյէ վէ սայիրէ Փիյաթը մալիւմէլերի իլէ թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ իշպու իլանը րուզնամէն 23րընճիւ քէնշէնպէ կիւնիւ գաւալը գաթիաի միւնագասաբերինի վէ 25ինճի ճումա էրթէսի կիւնիւ սաաթ 10ատէ 5 թէնզիլի գալալը օլունաճագը ճիհէթիլէ իխթալըմա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի Լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 14 1—3

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

322

ՆՈՐԹ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ — ՆՈՐԹ ՀՐԻՆ ԷՆՇԱՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ... 3.000.000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11.141.290 — ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3.000.000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4.146.418

ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐԻՈՅ 2.794.012 — ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐԻՈՅ 1.099.000

Ընկերութիւնք Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար գիտենք ներկայանել · նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ տուած վնասնին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի ։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին գիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 Կ· սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ· Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեան ։

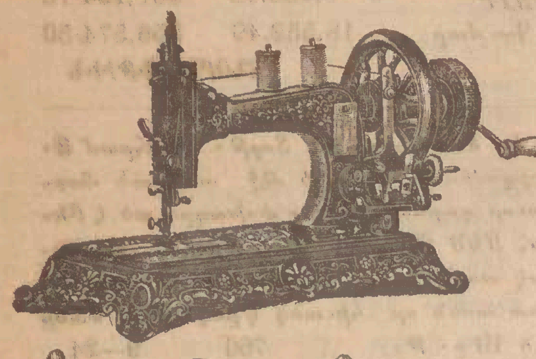
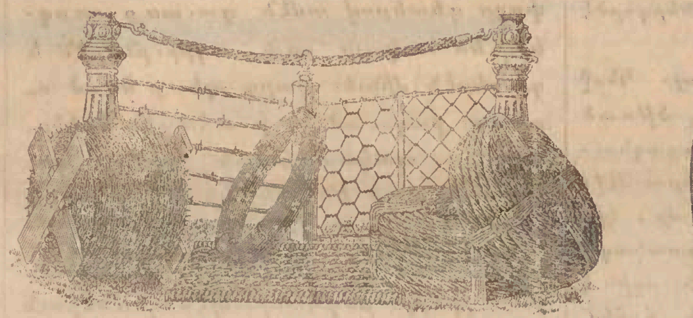
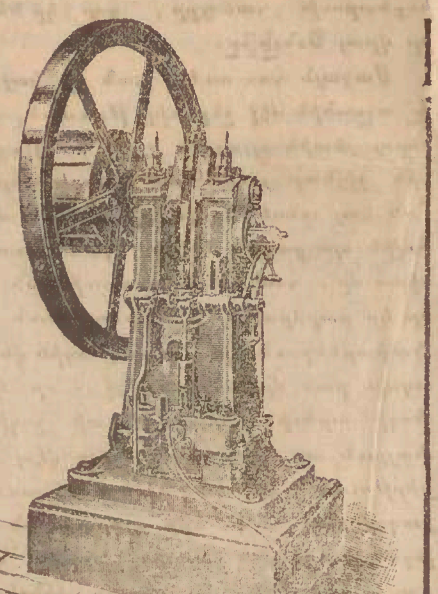
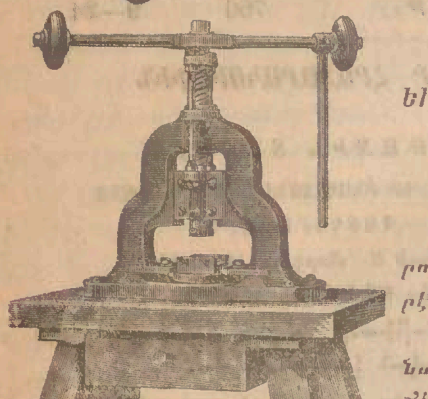

ԷՔՍԲՕՌ ՎԷՌՊԱՆՏ

ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՄԵՔԵՆԱՅԻՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒ ԱՐՏԱԾՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կ· ՊՈԼՍՈՅ ՇՐՋԱՆԱԿ

Մեքենաներու և գերմանական այլ արհեստական նիւթերու ցուցադրութիւն ի Ղալաթիա Բերչէմալէ Բազար, Թիճարէթ խան (Նախկին կեդրոնատեղի Ղալաթիոյ Րէժիի)

Արհեստական, երկրագործական ճարտարապետական, նաւային եւայլն, եւայլն ՆԻՒԹԵՐՈՒ և ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ։

Տեղեկութիւնք կը տրուին մեքենաներու ամբողջ գործարաններու զետեղման վրայ ։

Ցուցադրութեան մէջ կը գտնուին միշտ գեղեցիկ մթերք մը զանազան մեքենաներու, ջրհաններու, խոհանոցի նիւթերու, գերմանական լինոլէօմի և ուրիշ վաճառքներու ։ 798

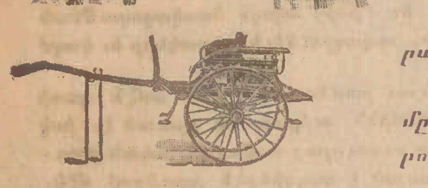
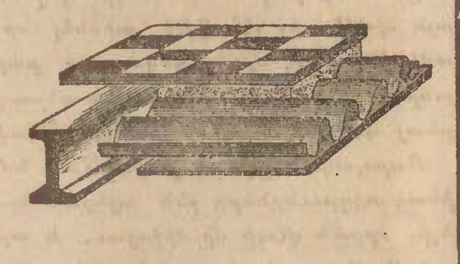
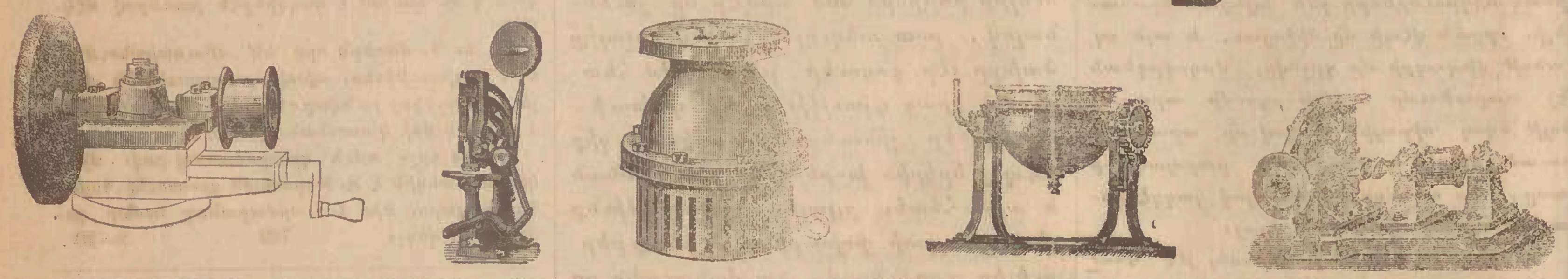

ՆՈՐ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻ

[illegible]

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄՍՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՆԱՀ ԿԱՐԱՍԵԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐ

Բիզա փաշա խանը թիւ 27 և Սէրասքէր դուռը ճամբան Աճէմ խանին տակ թիւ 14

Որպէս զի աւելի լաւ տեսակէ եւ աւելի աժան գնով ապրանք վաճառենք մեր այն յաճախորդաց որք պիտի դիմեն Վ· Ա· Գօլօլեան եւ Քրթիկեան անուամբ ասկից առաջ մեր հաստատած վաճառատունն ի Պոլիս Բիզա փաշա եօգուշը թիւ 27, մեր պաշտօնեայներէն հմուտ անձ մը ղրկելով այցելել տուած ենք Անգլիոյ, Գերմանիոյ, Փարիզի, Լիօնի, Լոնտոնի, Իտալիոյ և այլ տեղերու գործարանները եւ ընտրելով ապրանքներ գնած ենք կանխիկ։

Թաւիշէ զանազան կերպասներ, տպածոյներ, մէկ կտորէ թաւիշէ կապերտներ, թաղիներ, հնդկական կապերտներ, մոմազօծ կտաւներ եւ այլն։ Կահ կարասեաց համար մետաքսեայ կերպասներ (պրօքաթեր, մետաքսեայ թաւիշներ, մետաքսեայ «ռէբս», «ֆանթէզի» եւլն. ծաղկենկար քանուած թաւիշներ, բուրդէ «ռէբս» եւ այդ կարգի կահ կարասեաց յատուկ կերպասներ։ «բլիւշ»ներ, վարագոյրի համար թիւլեր, սփռոցներ եւլն։ Նոյնպէս այդ կարգի լաւ տեսակէ ապրանքներ։ Համոզում գոյացուցած ենք թէ մեր այս ապրանքներու տեսակի, լաւութեան եւ աժանութեանը համար պիտի արժանանանք հանրութեան համակրութեանը։ Յարգոյ յաճախորդաց համար Բիզա փաշա խան գտնուած վաճառատունէն զատ Պապը Սէրասքէր ճամբէսի Աճէմխանին տակ թիւ 14 ուրիշ վաճառատուն մըն ալ բացած ենք։ Այդ երկու վաճառատանց մէջ պաշտօնի կոչած ենք մէկ քանի ճարտար կահագործներ։ Կը սպասենք որ արգոյ հասարակութիւնը բարեհաճի այցելել մեր մթերանոցները։

810 2—30

ՏՐԳ· Ս· ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՆԳԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

1 ՊԱՀՃԷ-ԳԱՓՈՒ Կ· ՊՈԼԻՍ

Մասնագէտք առանց քաշելու լինելի արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենաստորին ցաւած ակռաները, ոսկի, աղամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաև դարմանումն ամեն տեսակ բերնի և ակռայի հիւանդութեանց ։

(Բացի կիրակիէ) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր ։ 114

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Կ· ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ Օ· ԽԱԳՈՒԼԵԱՆ

Ցեղուշքօղ Բինեղէշայ արհեստագործութեան մէջ Մոդեռնութեան, բարէշխութեան, աժանութեան

Թէյի, լօգումի, հէլվայի, խավեարի, րէչէլի, խահվէի, շաքարի, սիկառի, թուղթի և այլ բաղում պիտոյից յատուկ տուփեր նոր և գեղեցիկ ձեւերով և գոյներով ։

Լուսավառութեան յատուկ լապտերներ, տան վերաբերեալ ամեն տեսակ կահեր, պարտէզի գոյլեր, լուացարաններ, եւլն. եւլն. եւրոպական ճաշակաւ ներկուած ։

Դիւրամատչելի ամենուն ։

Մեծաքանակ յանձնարարութիւնք թէ՛ Պոլսէն և թէ գաւառներէն փութով և ճշդութեամբ կը կատարուին ։ 719

Պահճէ-Գափու, Րասիմ Բաշա խանի դէմ։

COMP^ie RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Նաւերուն ճեմնելութիւնք

202 [illegible]

213 [illegible]

224 [illegible]

224 [illegible]

21/5 [illegible]

... — Սեպտ. 213, [illegible]

605

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՕՔԵԱՆ

Ն· ԲԱՌՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Պաթումի մէջ ... կանոնաւոր գծով

«Սիրքասի» շոգենաւը հոկտ. 4ին եւրոպական ժամ 4ին (Ը· Ե·) պիտի մեկնի Կ· Պոլսոյ նաւահանգիստէն դէպ ի Նովորոսքի, հանդիպելով Սամսոն, Կիրասօն, Տրապիզոն և Պաթում։

«Արմէնի» շոգենաւը, հոկտ. 10ին Մարսիլիա պիտի ուղեւորի Գավաքէն։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաւ ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա· կարգ 245 ֆրանք

Բ· » 175 »

Յ... [illegible]

Նաւուղեկք, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար ԹՈՄԱԶԻ ՐԸԳՈՒԼ

477 Մումհանէ Սիթէ Ֆրանսէ

ՔՈՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Որոյ շոգենաւերը կանոնաւոր կը ճամբորդեն Լիվերփուլի և Արեւելեաց մէջ

Անուանք	Թոնայ	Անուանք	Թոնայ
Ումպրիա	7718	[illegible]	4845
Էթրուրիա	7718	[illegible]	4531
Սերվիա	7391	[illegible]	2574
[illegible]	7268	[illegible]	2408
[illegible]	5587	[illegible]	2393
[illegible]	5517	[illegible]	2166
[illegible]	4309	[illegible]	2246
[illegible]	4557	[illegible]	2144
[illegible]	2148	[illegible]	898
[illegible]	1876	[illegible]	1855
[illegible]	1614		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ձ· ԺՕԼԻ գործակալ
Thomas C. Joly
Ալիքսիտանօ խան, Թիւ 401
Ղալաթիա

17

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերփուլ և Միջերկրականի մէջ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնայ	Անուանք	Թոնայ
[illegible]	4200	[illegible]	3000
[illegible]	4000	[illegible]	3000
[illegible]	4000	[illegible]	3000
[illegible]	3250	[illegible]	3000
[illegible]	3250	[illegible]	800
[illegible]	3250	[illegible]	800
[illegible]	3250	[illegible]	700

Դիմել առ Ժ· Վ· ՎԻԹՕԼ և Ընկ·
Ալիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

292 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվբուլ

ԱՍԿԱՆԱԶԻ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԹՈՒՂԱՐԿՈՒԹԵԱՆՑ ՑՈՒՑԱԿ

[illegible]

3200, 1700, 1500, 1000, 2300, 4400, 3200, 3000, 3500, 3500, 4000, 3200, 2000, 2000, 4300, 3000, 1300, 2800, 900, 5000, 5000, 3600, 1000, 200, 300, 140, 120, 5000, 8000, 8100

[illegible]

409

ՇԻՐՔԷԹԻ ՀԱՅՐԻՅԷ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ՆԻՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1893 Սեպտեմբեր 2էն սկսեալ մինչև Հոկտեմբեր 1

[illegible]

12 15 [illegible] 37

1 — [illegible] 40

1 20 [illegible]

4 20 [illegible] 0

5 — [illegible] 25

7 — [illegible] 21

9 — [illegible] 19

2 50 [illegible] 19

4 25 [illegible] 19

10 35 [illegible] 41

11 15 [illegible] 25

11 45 [illegible] 19

12 15 [illegible] 22

[illegible]

ԽԻՍԱՐԻՈՅ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ ՇԱՐԺՈՒՄ

[illegible]

ԿԱՏԱՐԻ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻ ... ՇՈԳԵՆԱԻՆԵՐ

[illegible]

ԽԻՍԱՐԻ ... ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

[illegible]